

ÍNDEX

1. Introducció
2. Descripció de l'Agrupament
3. Principis
4. Objectius generals
5. Model de societat
6. Model de persona
7. Model educatiu
 - 7.1. Proposta ideològica
 - 7.1.1. Opció país
 - 7.1.2. Opció espiritualitat
 - 7.1.3. Opció educació
 - 7.2. Proposta metodològica. La pedagogia del projecte
 - 7.2.1. El rínxol
 - 7.2.2. Els dinamismes
8. Unitats
 - 8.1. C/LL
 - 8.2. LL/D
 - 8.3. R/NG
 - 8.4. P/C
 - 8.5. TRUC

1. INTRODUCCIÓ

En aquests fulls presentem el Projecte Educatiu d'Agrupament, fruit d'un seguit de reflexions i debats fets pels caps de l'Agrupament després de veure la necessitat de reescriure les línies generals que emmarquen la nostra feina.

Avui en dia, davant la varietat de propostes de lleure, la diversificació d'ambients i ideals, els canvis de necessitats i interessos dels infants i joves i de tants canvis en la societat, cada cop amb més força cal una definició teòrica i per escrit actualitzada d'allò que ens identifica com a entitat educativa al voltant d'un projecte concret. La recerca de noves claus per a desenvolupar l'acció educativa a l'Agrupament, d'acord amb el mètode de MEG (Minyons Escoltes i Guies de Catalunya), és una necessitat constant que d'alguna manera ens fa avançar mica en mica cap una pedagogia renovadora i d'acord amb la societat actual.

La finalitat del Projecte Educatiu d'Agrupament és tenir per escrit de manera unificada i lògica totes les actuacions educatives que es duen a terme al mateix amb els nois i noies, no és altra cosa que una declaració d'intencions dins del marc de l'escoltisme i la nostra realitat. Aquest és un projecte marc i de referència per l'Agrupament, però no per aquest fet deixa de ser dinàmic i canviant, aquest projecte guia els projectes anuals de l'Agrupament que elaboren els caps cada inici de curs segons les necessitats que detectem i pot ser modificat o reelaborat quan els caps vegin que aquest ja no respon a la realitat del moment.

El Projecte Educatiu d'Agrupament té una part més teòrica, on s'exposa quines són i com treballem el mètode i les opcions, i una part més pràctica, on branca per branca especifiquem segons l'edat dels participants com treballar les línies generals.

Equip de Caps, Juny 2008

2. DESCRIPCIÓ DE L'AGRUPAMENT

L'Agrupament Escolta i Guia Rudyard Kipling va iniciar les seves activitats a Barcelona l'any 1969 amb l'objectiu d'oferir un nou servei de lleure als infants i joves del barri durant els caps de setmana i les vacances escolars seguint el mètode escolta.

La tasca principal de l'Agrupament és crear un espai educatiu no formal on els nois i noies participants, sent els protagonistes de les activitats, es desenvolupin integralment i esdevinguin persones autònomes, responsables, crítiques i compromeses amb la societat. El marc on es duen a terme les activitats és principalment a la natura, però cal contemplar també l'activitat a l'entorn urbà que és on residim.

Els destinataris de l'Agrupament són infants i joves de 5 a 19 anys que, separats per grups d'edat, treballen seguint el mètode escolta acompanyats d'un equip de caps format per persones joves que de forma voluntària es comprometen a treballar a l'Agrupament educant a les noies i nois.

Actualment estem situats al barri del Clot del districte de Sant Martí, acollits per la Parròquia Sant Josep de Calassanç i estem adherits a Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Els primers ens ofereixen l'espai on desenvolupar les activitats i els segons un marc de treball teòric general, una ideologia i el suport formatiu i administratiu necessari.

3. PRINCIPIS

L'ideari és el recull dels principis ideològics, pedagògics i organitzatius en que es basa l'Agrupament. Aquests trets són els que ens identifiquen i ens defineixen emmarcant la nostra manera de ser, sentir, pensar i actuar com a entitat davant la nostra societat.

L'ideari declara que l'Agrupament:

1. Som una entitat educativa en el temps de lleure, concretament durant els caps de setmana i les vacances escolars.
2. Estem oberts a nois i noies de 5 a 19 anys sense cap mena de discriminació per sexe, ètnia, religió, cultura, ideologia, classe social o discapacitat.
3. El nostre estil és escolta seguint la proposta de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya.
4. La proposta educativa es regeix pels valors descrits a la Declaració Universal dels Drets Humans i dels Drets dels Infants, tenint com a puntal la llibertat, justícia, tolerància, pau i sostenibilitat.
5. Som una entitat laica, treballem l'espiritualitat personal fora de qualsevol confessionalitat.
6. L'Agrupament és conscient de l'entorn on està ubicat, som una entitat catalana.
7. Som una entitat sense ànim de lucre i tenim transparència econòmica.
8. Els membres del consell de caps de l'Agrupament són persones que realitzen un treball voluntari i no remunerat.
9. L'estructura funcional del consell d'Agrupament és assembleària, busca la participació activa, el consens i la comunicació transparent.
10. Treballem en xarxa, és a dir, participem a la vida del barri, a la Parròquia com a entitat acollidora i a Minyons Escoltes i Guies de Catalunya que és l'organització on estem adherits.

4. OBJECTIUS GENERALS D'AGRUPAMENT

Partint de l'ideari i de l'objectiu primer amb què es va crear l'Agrupament presentem a nivell pedagògic, escrit amb objectius, el que aquest ofereix als infants i joves de manera general amb l'educació que proposa.

Els objectius generals són els següents:

- Educar a infants i joves en el seu temps de lleure de cara al seu desenvolupament com a ciutadans crítics, participatius, responsables i compromesos amb la societat.
- Fomentar els valors descrits als Drets Humans i de l'Infant.
- Treballar seguint el mètode escolta que proposa Minyons Escoltes i Guies de Catalunya adaptant-lo a la pròpia realitat social actual.
- Donar a conèixer la realitat catalana : geografia, història i cultura.
- Contribuir al desenvolupament de les habilitats físiques, emocionals, intel·lectuals i espirituals dels nens i nenes amb l'objectiu que esdevinguin persones autònomes.
- Educar per la transformació social.

5. MODEL DE SOCIETAT

Com a entitat educativa no ens podem desvincular de la realitat social que ens envolta i menys com a escoltes i guies quan una de les nostres finalitats és educar per la transformació social.

Per tant, com Agrupament ens cal definir el tipus de societat que volem construir i quines són les àrees de treball que considerem més importants a l'hora d'educar els nois i noies envers el canvi social.

A continuació presentem les set àrees:

- **Valors**

Volem una societat on predominin els valors d'igualtat, tolerància, llibertat, fraternitat, solidaritat, esperit crític, justícia, pacifisme, civisme. On es potencï el diàleg i el consens i on no hi hagi buits legals en temes de desigualtat de gènere, xenofòbia, maltracte a menors, abús sexual, explotació laboral, etc.

On l'austeritat predomini enfront del consumisme com a forma de vida i alhora garanteixi la cobertura de les necessitats bàsiques per a tothom. Volem que el motor principal de funcionament no sigui l'econòmic sinó l'humà.

Una societat que valori el coneixement i el creixement com un enriquiment personal i social, que potencï les relacions intergeneracionals i sàpiga donar la importància que es mereixen totes les etapes vitals (gent gran, joves...).

Volem tendir cap a una societat oberta als canvis. Implicada i compromesa, que promogui les relacions entre les persones i les xarxes socials.

- **Educació**

Una societat que ofereixi un model integral d'educació on es contemplin totes les dimensions de la persona i no només la intel·lectual. Que la persona sigui la protagonista del seu propi creixement.

Que l'educació sigui vivencial, significativa i bidireccional; i que s'adeqüi a la realitat de l'entorn de cadascú. No una educació dogmàtica entesa només com a transmissió de sabers.

Una societat que contempli una educació continuada al llarg de tota la vida.

Una educació que promogui la integració a través del respecte i la convivència fomentant l'esperit crític.

- **Religió**

Volem una política social laica, tolerant i oberta amb les diferents religions i creences fent que aquestes puguin conviure amb respecte i normalitat. Donant un espai a l'existència de l'espiritualitat de les persones sense vincular-se a cap religió en concret.

- **Política i economia**

Una societat que opti per la democràcia real i sistemes participatius com a model polític. Que fomenti l'associacionisme i el sistema assembleari entre les persones.

Volem promoure la societat de benestar real. Que l'administració s'encarregui de vetllar per oferir l'educació, habitatge, sanitat i treball per tothom amb l'objectiu d'afavorir la igualtat d'oportunitats i esborrar les diferències econòmiques entre les persones.

Volem una societat que es decanti cap a l'austeritat i el consum responsable enlloc del consumisme.

Una societat que cooperi econòmicament i socialment amb els països que ho puguin necessitar, sense interferir en el seu desenvolupament natural i adaptant-nos a les seves necessitats i inquietuds reals. No utilitzar el comerç com a eina d'explotació, fer intercanvis justos i beneficiosos per totes les parts.

- **País**

Volem una societat respectuosa i integradora amb els sentiments diversos de pertinença cultural. Que potencii els intercanvis i el respecte entre realitats culturals diferents.

Que fomenti i mantingui les tradicions, llengua, cultura i costums propis del nostre poble i que caracteritzen la nostra identitat.

- **Medi ambient**

Una societat sostenible que promogui el coneixement i el respecte pel medi natural. Que sàpiga treure profit dels recursos naturals, científics i tecnològics adequadament sense malmetre el medi ambient, i que aquests siguin accessibles a tothom per igual.

Que en el medi urbà es potenciïn els espais verds i recursos per la disminució de la contaminació ambiental.

- **Salut**

Una societat que vetlli pels hàbits saludables de les persones i ofereixi alternatives. Que entengui la salut no només com a no existència de malaltia sinó com a benestar, que contempli tant la salut física com la psíquica i l'emocional i que promogui la prevenció i vetlli per una mort digne.

Que entengui els malalts en global, que doni suport als familiars i recursos per enfrontar-nos als dols de tot tipus.

- **Cultura**

Volem una societat que tal i com educa en totes les facetes de les persones les reconegui i els doni un valor. Que entengui la cultura més enllà del folklore i doni cabuda, alhora que promogui, tot tipus d'iniciatives artístiques i culturals.

- **Oci**

Una societat que vetlli i promogui l'oci educatiu i divers per a totes les edats i col·lectius. Un model d'oci saludable i amb suficients recursos materials, d'infraestructures i humans per desenvolupar tot tipus d'activitats necessàries.

Que es potenciï el voluntariat i es valori el paper i tasca que fa dins la societat.

6. MODEL DE PERSONA

El model de persona és el conjunt d'idees, valors i característiques de les persones que tenim a l'Agrupament com a marc de referència a l'hora de plantejar-nos les diferents intervencions educatives.

El model de persona que definim a continuació ha estat creat des d'una visió integral de la mateixa, és a dir, el debat que ens ha dut a aquestes conclusions ha tingut en compte totes les dimensions i aspectes que formen a les persones.

Dins de l'Agrupament treballem i eduquem tendint cap a un model de persona que contempla uns trets generals que engloben les diferents dimensions, es resumeixen en els punts següents:

- Persones que tinguin eines per anar-se coneixent a elles mateixes i que siguin conscients de les seves capacitats i limitacions.
- Persones amb una visió autocrítica amb la voluntat de superar-se constantment.
- Persones que tinguin idees pròpies, que sàpiguen defensar-les i lluitar per elles, tenint en compte que aquestes idees no són fixes sinó que evolucionen permanentment.
- Persones que cultivin la seva autoestima i que optin per una actitud d'il·lusió i bon humor davant la vida.
- Persones actives, amb inquietuds tan personals com socials.
- Persones que sàpiguen ser crítiques amb als altres i amb la societat de forma constructiva i respectuosa.
- Persones capaces d'agafar un compromís amb i cap els altres i cap a la societat i que actuïn en conseqüència i amb coherència.
- Persones conscients de l'entorn i coneixedores de la realitat del moment.

- Creiem en uns valors que ens fan millorar com a persona en relació al medi i amb els altres. Per exemple: convivència, respecte, tolerància, altruisme, solidaritat, justícia, sostenibilitat...
- Persones que connectin amb la natura, que la valorin i la respectin i, que de la mateixa manera, valorin i respectin l'entorn urbà.
- Persones que vetllin per la seva salut física tenint en compte la higiene, l'alimentació i l'activitat física, així com la mental, potenciant l'enriquiment intel·lectual i l'estabilitat emocional.
- Persones amb dimensió espiritual que sàpiguen trobar un espai interior per plantejar-se les inquietuds personals i dubtes transcendentals.

7. MODEL EDUCATIU

L'educació és un procés que dura tota la vida que permet el desenvolupament continu de les qualitats de les persones com a individus i membres de la societat. Hi ha tres tipus d'educació, la formal que engloba l'ensenyament escolar; la informal que s'aprèn a través de les experiències de la vida quotidiana; i la no formal que recull totes les activitats organitzades amb finalitats educatives fora del sistema de l'ensenyament escolar.

El model educatiu que es fa servir a l'Agrupament està emmarcat dins de l'educació no formal i es basa en el mètode escolta i guia que es proposa des de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, moviment al qual des de la fundació de l'entitat estem adherits. Aquest model el podem dividir en dues parts, la ideològica i la metodològica.

La **Proposta ideològica** neix de la llei escolta que recull una sèrie de valors, MEG ho concreta en 3 opcions: País, Transcendència i Pedagogia; les quals articulen totes les intervencions educatives i creiem que són indispensables per dinamitzar, transformar i desenvolupar el nostre medi social i superar algunes mancances.

La **Proposta metodològica**, o el mètode, és l'educació per l'acció, el qual té com a objectiu que els nois i noies siguin els protagonistes de les seves accions i consegüentment del seu propi creixement. Es basa en la pedagogia del projecte que consisteix en la realització de projectes de grup, aplicant-li uns trets qualitius o dinamismes concrets que permeten aprendre fent.

7.1. PROPOSTA IDEOLÒGICA

7.1.1 *Opció País*

El nostre escoltisme es desenvolupa a Catalunya i té com a finalitat educar als infants i joves perquè siguin capaços d'adquirir una postura davant els fets que succeeixen a Catalunya i al món. Es tracta que mitjançant un compromís gradual, les noies i els nois després de descobrir i conèixer el que els envolta adquireixin una actitud crítica i de compromís davant la societat. Primer de tot aprenent a assumir responsabilitats i a implicar-se dins del petit grup, a la unitat, etc. per poder participar activament, ja d'adults, a la societat.

L'Agrupament fa vida a Catalunya i fa ús de la llengua i la cultura catalanes.

Dins la nostra tasca educativa som conscients de que estem reivindicant un ús quotidià de la nostra cultura, però això s'ha d'escapar d'una exclusió o marginació de les altres i alhora volem tenir capacitat de canvi i adaptació a les noves realitats que puguin venir. No ens tanquem dins d'un país estereotipat i inamovible, estem oberts a valorar i treballar totes les possibilitats que poden enriquir i millorar el nostre país.

Volem que el cau pugui ser un lloc d'integració i intercanvi d'una forma natural i relaxada.

Objectius

- Conèixer i estimar la pròpia realitat sociocultural.
- Aprendre a tenir una actitud oberta i d'intercanvi davant els altres.
- Adquirir una actitud crítica, de compromís i de servei davant la societat.

Com ho treballem?

- Descobertes de diferents realitats socials, geogràfiques i naturals.
- Xerrades i debats.
- Serveis.
- Excursions i campaments.

7.1.2 Opció Espiritualitat

Partint de que l'ésser humà té una dimensió espiritual, com a Agrupament definim l'opció espiritualitat com el procés que ha de fer una persona, individual i/o col·lectivament, de reflexió i d'autoconeixement. Pretenem crear llocs bons per a conèixer, comunicar i viure els principis i valors humans; promoure el progrés personal i el compromís comunitari essent obert a totes les conviccions i creences; amb l'objectiu que els nois i noies, en plena llibertat i acompanyats dels altres, creïn el seu propi sistema de conviccions, valors, actituds i accions.

Objectius

- Saber manifestar una gran confiança i estima en les persones.

- Trobar moments per reflexionar sobre un mateix i les pròpies inquietuds.
- Treballar l'autoconeixement.
- Saber triar i participar sense por, trencant la indiferència del nostre temps. És a dir, ser crítics constructius (criticar per tal de millorar).
- Ser coherents amb els propis principis i objectius.

Com ho treballem?

- Xerrades.
- Reflexions individuals i en grup.
- Experiències i realitats viscudes.
- Revisions individuals i en grup.
- Serveis solidaris i voluntaris.
- Bones nits.
- Espais de silenci.
- Jocs.

A més a més treballem l'espiritualitat de manera implícita en moltes de les nostres activitats.

7.1.3 Opció Educació

Aquesta és l'opció que parla de quin és el mètode de treball que utilitzem per educar als nois i noies a l'Agrupament. L'escoltisme no només pretèn entretenir als infants i joves en el seu temps de lleure, sinó que es defineix com a un moviment de lleure que desenvolupa una pedagogia activa i d'autoeducació.

Apostem per l'autoeducació de les persones ja que creiem que és la base perquè aquestes madurin i evolucionin constantment i es desenvolupin integralment en les seves cinc dimensions (física, emocional, intel·lectual, espiritual i social). La millor manera de portar-la a terme és mitjançant la relació amb el grup de companys i l'ajuda dels caps, que guien els nois i noies en el seu progrés personal i els orienten perquè elles i ells mateixos siguin conscients del seu procés d'aprenentatge. Per això, el mètode escolta i guia anomenat **pedagogia del projecte** es basa en que les noies i els nois aprenguin tot fent projectes. Sempre hem dit que “tot fent, aprenem” perquè entenem que és amb l'acció quan ens eduquem.

7.2. PROPOSTA METODOLÒGICA. LA PEDAGOGIA DEL PROJECTE

La pedagogia del projecte converteix a cada persona i a cada grup en protagonista de la seva educació a través de **fer projectes en grup**. Un projecte és una activitat, una acció que es vol dur a terme i que en el nostre cas són els mateixos nois i noies qui el desenvolupen des de la proposta fins a la revisió amb el suport dels/les caps: proposar, escollir, preparar, realitzar i revisar constitueixen els passos obligats de tot projecte. D'aquesta manera es fa real l'opció pedagogia en la que l'aprenentatge s'ha de fer mitjançant l'observació, l'experimentació i l'activitat. Els projectes provoquen situacions d'aprenentatge, plantejen reptes que cal superar, obliguen a posar en joc les capacitats de la persona, potencien el desenvolupament de noves habilitats, nous interessos o inquietuds.

La pedagogia del projecte fa que les noies i els nois se sentin i siguin els protagonistes de la seva pròpia educació, aprenent progressivament a conèixer, fer, conviure i ser. Això vol dir que:

- Els infants i joves són qui manifesten els seus centres reals d'interès i elaboren les seves propostes amb iniciativa personal i creativitat.
- El grup és qui decideix entre les diferents propostes fetes exercint pràctiques de democràcia i consens.
- Les noies i els nois són qui programen i planifiquen el temps i les tasques agafant compromís i responsabilitat, per tal que vagin esdevenint ciutadans responsables i compromesos.
- Són tots i cadascú dels participants els qui han de trobar el seu lloc en la realització del projecte amb l'objectiu que es vagin coneixent i trobant el seu lloc a la societat.
- Són els nois i noies, a l'hora de revisar, els qui s'adonen de la clau de l'èxit o del fracàs tant a nivell de grup com individual i els permet iniciar de nou el cercle amb noves aptituds i actituds.

Dins de la pedagogia del projecte els i les caps són els responsables només de crear les condicions pedagògiques perquè les accions que plantegen els nois i noies serveixin veritablement pel progrés real i integral de tots i cadascú d'ells. La tasca principal que han de realitzar és la d'acompanyar al grup i a cada noia i noi. Això vol dir que:

- Les i els caps han d'estar atents a la intencionalitat educativa de l'acció.
- Els i les caps han de donar el cop de mà necessari perquè l'acció estigui a l'abast dels nois i noies i encoratjar-los quan se sentin temptats a abandonar.

- Les i els caps han de fer lloc a tots els nois i noies dins de l'acció perquè aquesta sigui tasca de tots i totes, defensant els petits i febles i retallant les ganes de lluïment dels més grans i forts del grup.
- Els i les caps han d'ajudar a descobrir als nois i noies el valor i sentit que té dur a terme una acció.

Objectius generals:

- Educar als nois i noies des de l'assumpció de responsabilitats dins del petit grup i dins de la unitat.
- Potenciar i assolir autonomia personal, responsabilització, capacitat d'organitzar-se i autogestió de grup.
- Interaccionar amb nois i noies de diferents edats per enriquir el procés educatiu individual i del grup creant un canal bidireccional de comunicació.
- Aconseguir que cada noia i noi arribi a ser el guia de la seva educació personal. Volem que el progrés educatiu sigui conegut i interioritzat pels infants i joves per tal que siguin conscients en tot moment de la seva formació i avenç.
- Potenciar la creativitat i la iniciativa dels nois i noies.
- Iniciar en processos democràtics i de consens sabent tenir en compte les minories i els més febles.
- Responsabilitzar a través del compromís grupal i individual a les noies i els nois per tal que ho interioritzin i esdevinguin ciutadans compromesos i responsables amb la societat que els envolta.
- Potenciar i donar eines per realitzar un bon anàlisi del treball i estat de cadascú i del grup de forma constructiva ajudant al creixement personal i grupal.

La pedagogia del projecte té com a eines el rínxol (fases del projecte) que no és més que una manera determinada de fer projectes, i els dinamismes.

7.2.1. El rínxol

Totes les unitats treballen utilitzant el rínxol per fer els projectes, però segons l'edat els nens/es coneixen/participen en una o totes les parts del desenvolupament d'aquest.

Les cinc parts del rínxol són:

- *Proposta*: es fa una pluja d'idees on els nois i noies manifesten les seves ganes de fer quelcom, ja que els projectes han de sorgir de les necessitats i inquietuds dels propis nens/es.
- *Elecció*: es procura arribar a un consens de tota la unitat per escollir aquell projecte que es durà a terme, si no s'aconsegueix es fa una votació entre aquells projectes més valorats.
- *Preparació*: és on es pensen tots els passos/activitats que faran que el projecte arribi a la seva fi, i també és la part on s'estructura la durada i organització del mateix. Sovint es calendaritza perquè els nois i noies tinguin clar què es farà cada cap de setmana.
- *Realització*: és el moment en que es porta a terme tota la feina realitzada a la preparació i un cop finalitzada cal celebrar-ho explícitament.
- *Revisió*: un cop acabada la realització es fa una valoració, tan personal com de grup, de la feina feta. Es valora tot el procés i sovint sorgeixen noves necessitats que porten a un nou projecte. Aquesta revisió pot venir proposada tan pels caps com pels nois/es, depenent de la seva edat.

Objectius:

- Ser capaç d'explicitar les pròpies necessitats i/o inquietuds.
- Entendre els diferents passos del projecte i interioritzar-los.
- Respectar les opinions dels altres i mostrar-se obert a les diferents propostes.
- Ser capaç de cedir i arribar a consens.
- Ser capaç de fer autocrítica personal i de grup i buscar solució a les mancances.
- Aprendre a treballar en petit grup.
- Aprendre autogestió, temporalització, organització, gestió, planificació...
- Saber adequar el projecte a la realitat de la unitat i no només a la individual.
- Mantenir una bona motivació en tot el procés i saber reconduir el projecte en el cas que calgui.

7.2.2. Els dinamismes

a) Petit grup

El petit grup és la forma organitzativa de dividir la unitat en grups equilibrats segons el sexe, edat i etapes de progrés dels nens i nenes. D'aquesta manera podem aconseguir una major participació

individual, que cadascú mitjançant una responsabilitat concreta dins el grup (càrrec) trobi el seu lloc, se senti valorat, acollit i tingui una tasca a fer. Alhora que aconseguim una major agilitat de treball quan parlem de grups de nois i noies nombrosos.

És una representació a petita escala de la unitat, s'organitzen de manera autònoma i desenvolupen un treball cooperatiu entre tots els seus integrants per assolir els seus petits projectes o tasques que la unitat els demani. El diàleg, la confrontació d'opinions i el treball en equip porten a que els nois i noies vagin adquirint actituds de col·laboració, respecte, tolerància, valoració de la diversitat i comprensió.

Segons la unitat on es trobin aquests grups tenen un nom diferent: escamots, sisenes, patrulles o equips. Aquests grups es divideixen a criteri dels caps o es consensuen a nivell d'unitat segons l'edat o maduresa que tinguin els nois/es.

D'altra banda segons l'activitat o tasca que es vulgui fer en petit grup fem servir també un altre mètode d'agrupació basat en els interessos individuals, aquests grups s'anomenen comissions de treball.

b) Progrés personal

És l'objectiu bàsic de tota intervenció educativa i comporta, per part del/la cap l'atenció personalitzada al desenvolupament de cada nen/a, tenint en compte totes i cadascuna de les diferents dimensions de la persona, de la seva relació amb l'entorn i els companys, amb l'aprenentatge de noves habilitats o actituds..... I anar mostrant de forma explícita la seva superació en qualsevol terreny. El control d'aquest progrés és en tot moment dels caps, però a mesura que el nen/a va creixent va prenent consciència d'aquest progrés, fins que arriba un moment que ell mateix és capaç de ser plenament autònom. Des de petits, es demana als nens/es una revisió de la seva manera de fer i actuar dins la unitats per tal que ells mateixos es responsabilitzin del seu progrés i es generin noves necessitats i inquietuds personals que dinamitzin el seu autocreixement i aprenentatge.

Treballem el progrés personal al dia a dia i a més a més en moments puntuals com poden ser xerrades, debats, revisions... on busquem sobretot la opinió personal de cada nen/a, que tot sol i amb l'ajuda del grup vagi formant la seva pròpia opinió.

Una bona manera de treballar-lo i la bàsica que fem servir és la promesa/compromís.

c) Compromís

Aquest dinamisme va estretament lligat al progrés personal. Creiem en el compromís personal i de cara al grup com a eina de superació personal. No tan sols busquem el compromís basat en el treball del dia a dia, a nivell de tasques, sinó també un compromís referit a actituds i relació amb els altres.

El compromís és un gest explícit i personal de responsabilització del propi progrés personal davant de tota la unitat. El compromís es cada vegada més exigent i aquesta autosuperació creixent és la que autoeduca a les persones i per la qual apostem.

El compromís es treballa de forma diferent a cada unitat, cadascú al seu nivell i referit a coses adients a l'edat del nen/a. Es fan xerrades a nivell d'unitat per explicar, guiar i acompanyar el procés del nen/a cap al compromís. Aquestes xerrades tan poden ser conduïdes per caps com pels nens/es de la mateixa unitat que ja hagin fet el compromís.

L'espai on es realitza el compromís és el Consell d'Honor, Consell de Roca o de Riu, segons a la unitat on es faci, i consisteix en una reunió de tots els membres de la unitat amb el compromís fet i els caps que ajuden al nen/a a revisar-se i el guien en la definició del seu compromís. Finalment aquest es fa explícit a tota la unitat en la cerimònia de promeses.

d) Joc institucional

Potencia el protagonisme de cada persona i l'autoaprenentatge i pràctica del joc democràtic. Aquest dinamisme proposa el repartiment de funcions i responsabilitats i els àmbits de decisió per tal que els nois i noies s'habituin al joc democràtic. Això afavoreix la maduració de les persones individualment i solidària responsables amb l'objectiu que aprenguin habilitats i actituds personals i socials.

Les institucions de les unitats són creades per ser dotades de continguts reals que un projecte o la marxa de la unitat atorga. En cada unitat són diferents ja que s'adapten a les capacitats de l'edat dels nens/es.

Les institucions bàsiques que utilitzem a l'Agrupament són:

- Gran grup/Unitat.
- Escamots, sisenes, patrulles i equips.

- Comissions.
- Consell de Riu/Roca/Honor.
- Reunions amb caps de petit grup.

Fem servir la eina de la carta d'unitat per establir una bona convivència dins de les unitats. Són un conjunt de normes proposades pels grups i acceptades individualment per cada membre.

e) Fraternitat universal

Entenem per fraternitat universal l'educar els nens/es cap a un sentiment d'obertura envers el món i les seves diferents cultures.

Donem a totes les activitats cabuda a la tolerància, la solidaritat i el respecte als altres; fomentant al mateix temps un sentiment altruista i de servei.

Partim del coneixement i la relació amb la pròpia realitat perquè en primer lloc els nens/es se'n sentin part i tinguin clar qui són i d'on venen, d'aquesta manera mica en mica es podran obrir al barri, la ciutat, al país, a altres països... i de forma progressiva podran valorar i comprometre realitats d'abast més ampli.

8. UNITATS

8.1. CASTORS I LLÚDRIGUES

8.1.1. Descripció de la unitat

Nom: C/LL (Castors i Llúdrigues).

Edats: Nens i nenes de 5 a 7 anys.

Simbologia: Camisa taronja i fulard groc.

Lema: Compartir.

Petit grup: Escamot.

Projecte: Presa.

Nom de la promesa: Riu Amunt.

Nom del consell: Consell de Riu.

Insígnia: Castor.

Equip educatiu: Caps.

8.1.2. Etapa evolutiva dels nois i noies de la unitat

Entre els 5 i els 6 anys:

- Hi ha canvis sobtats que fan que en aquesta edat es mostri hipersensible, susceptible i irritable. Cal anar amb compte amb les reaccions que tenim envers les seves accions o els seus errors.
- Ara s'espera més d'ell que abans. Les exigències sobre ell són majors.
- Es produeixen canvis en el cos: cauen les dents de llet i comencen a sortir els primers queixals definitius. Tot l'organisme es fa més sensible: són freqüents molèsties físiques de peus, cames, cansament, angines... Davant d'això cal fer-li les cures que necessiti, però sense masses contemplacions, per no afavorir la fragilitat de caràcter.
- L'exercici i una bona alimentació són molt recomanables.
- S'observen sobtats canvis d'humor que el fan rebutjar-ho tot i no voler res, seguit de penediments i apropament social.
- Hi ha una millora de la motricitat. En els jocs gasta molta energia física. Es distreu amb facilitat i la seva impulsivitat el fa no percebre els perills.

- El nen d'aquesta edat està sotmès al que percep de manera immediata, i aquesta percepció no és capaç encara de corregir-la per mitjà del raonament lògic (es creu allò que veu, o que li sembla que ha vist).
- A l'escola s'enfrontarà a més exigències. El principal objectiu en aquesta etapa és que aprengui a llegir i escriure, i que s'iniciï amb el càlcul (classificar, ordenar, sèries de números...), però no tots els nens estan preparats. Si mostra problemes en aquests aspectes, cal ser pacient i no voler forçar les coses (hi ha altres aspectes que cal tenir dominats abans de poder aprendre a llegir, escriure o agrupar números).
- En aquesta edat ja hauria de estar ben definit si el nen es dretà o esquerrà.
- La seva intel·ligència hauria d'estar en el denominat "nivell analític": això vol dir que és capaç de separar i diferenciar formes, compondre i descompondre grups de coses...
- La psicomotricitat a les mans es perfecciona.
- Mostra curiositat per les coses. Sovint es dona una nova fase del "perquè".
- Sap parlar amb fluïdesa
- Mostra interès pels contes clàssics; coneix alguns d'aquests contes de memòria i es capaç d'explicar-los. També s'interessa per la natura, els animals i les plantes.

Entre els 7 i els 8 anys:

- El nen de 7 anys es mostra més tranquil que el de 6. Es mou menys i controla més el seu comportament.
- Molts hàbits ja sap fer-los ell sol: rentar-se, vestir-se... però encara necessita ajuda per fer correctament d'altres, com ara banyar-se.
- Coneix els noms de les diferents parts del cos (el colze, el genoll, el clatell...).
- Distingeix amb claredat la dreta de l'esquerra, tant sobre sí mateix com en relació a altres persones. Si això no és així, pot tenir problemes per aprendre a llegir i escriure.
- En el nivell d'intel·ligència, hi ha un canvi important: s'arriba a la fase de les "operacions concretes". Això significa que es passa a la reflexió i la comprensió lògica de les coses; comença a entendre el punt de vista de l'altre i pot posar-se en el seu lloc.
- En conseqüència, disminueix el pensament màgic.
- Aproximadament a aquesta edat es deixa de creure en els Reis de l'Orient i es comença a saber que els regals els porten els pares (alguns fins i tot ho sabran un any abans, si han estat "informat" per algun amic). No obstant això són capaços de guardar "el secret", perquè no se n'assabentin els nens més petits que ell.

- El nen d'aquesta edat sap classificar i fer sèries, així com establir correlacions entre dues o més sèries d'objectes.
- Té més desenvolupada la consciència de sí mateix i la consciència moral. Se sent més responsable de les seves accions i de les seves coses.
- Participa en el joc dels companys de la seva edat, respectant les regles establertes.
- Té esperit de participació i cooperació; és un bon moment per afavorir i fomentar les seves iniciatives.
- Domina millor les seves emocions davant dels altres, així com les seves pors.
- Mostra més vergonya en ensenyar el seu cos; no li agrada despullar-se davant d'altres persones. Així mateix mostra un gran interès per tot el relacionat amb el cos (embaràs, naixement, canvis...).
- Normalment a aquesta edat ja fa diferenciació entre nens i nenes, i s'identifica clarament amb el sexe al qual pertany.
- Per contribuir a una progressiva maduresa, convé potenciar en ell el desig de fer-se gran i de reafirmar-se com a persona.

8.1.3. Àrees de treball

Hàbits

Els C/LL han d'anar adquirint els hàbits d'higiene, alimentació i son amb el suport i acompanyament dels caps.

Per això cal supervisar la higiene personal diària dels nens/es i fer-los conscients de la importància que té. Acompanyar a rentar mans, dutxes, rentar dents, canvi de roba , etc.

Cal que els caps planifiquin quatre àpats al dia i que els menús siguin equilibrats i de qualitat. Cal treballar amb els nens/es la necessitat de menjar varietat d'aliments i les quantitats necessàries, també cal fer èmfasi en el comportament a taula (ús dels coberts i tovalló, menjar amb boca tancada, no aixecar-se de taula, etc).

Els caps han de garantir que els infants dormin entre 8 i 10 hores i cal treballar el respecte al descans dels altres.

Campisme

- **Motxilla:** Hi haurà una primera presa de contacte al cau, on els caps ensenyaran a través d'una activitat engrescadora com cal fer una motxilla. Alhora es treballarà amb els pares perquè aquests els puguin ajudar a casa, es pot fer una reunió i passar una fitxa on surti el dibuix d'una motxilla i el material necessari que s'hi ha de posar. És molt important que els C/LL es facin la motxilla i que els pares/caps ajudin, els nens/es han de saber què porten i a on i fer-se'n responsables.
- **Tendes:** Els C/LL faran ús de les tendes cap a finals del segon trimestre i durant tot el tercer i campaments d'estiu. Cal que coneguin les parts de la tenda, com es planta/desplanta i que vagin adquirint la responsabilitat i compromís de tenir cura del material comú. Els caps cal que facin un bon acompanyament en quant a les pors de dormir en una tenda i a l'hora de plantar i desplaçar.
- **Material:** Els C/LL han de saber què són els fogonets i fanalets, per a què serveixen i el perill que suposen. Mai els manipularan.
- **Caminar:** El primer contacte que han de tenir els C/LL amb el caminar ha de ser una experiència agradable, cosa que han de garantir els caps. Es començarà caminant sense motxilla o amb motxileta (entrepà, aigua i cangur). A final de curs poden fer entre 4 i 6 km. Intentarem que no caminin amb motxilla, tot i que si és indispensable, màxim 1 km.
- **Orientació:** Amb el suport dels caps, els C/LL han de saber als llocs on van. Es poden fer activitats/jocs que impliquin orientar-se en l'espai (saber tornar pel mateix camí per on han vingut, moure's per l'entorn de la casa sols, descobrir que la molsa també pot ajudar a orientar-nos...).
- **Instal·lacions:** Els C/LL poden començar a construir petites instal·lacions amb el suport dels caps, com per exemple papereres, estenedors, cartellera, etc. i sobretot ser conscients de la necessitat i ús d'aquestes.

Economia

Els C/LL encara no coneixen el valor dels diners, però és important que es treballi amb els nens/es la necessitat d'esforçar-se per aconseguir el que es vol, l'austeritat i la possibilitat de fer coses sense la necessitat de comprar.

Projecte

El projecte de C/LL s'anomena Presa i ha de tenir una durada reduïda perquè els nens/es no es cansin i puguin recordar i seguir tot el procés. Com a molt, una presa hauria de durar un trimestre.

La pluja d'idees la preparen els caps, però són els nens/es qui creen les idees i propostes que volen dur a terme. Es seleccionen algunes idees i aquestes cal desenvolupar-les per fer la tria definitiva, seran els C/LL amb l'ajuda dels caps qui ho facin i presentin davant dels seus companys.

Els C/LL duran a terme la preparació del projecte que estarà conduïda pels caps.

La realització també la duran a terme els C/LL (distribució del material, explicació als companys...) amb el suport dels caps que els han ajudat a preparar la presa.

La revisió la prepararan els caps i intentaran que els C/LL siguin el màxim de partíceps de la valoració i siguin conscients del que ha sortit bé i malament buscant possibles solucions per futurs projectes.

És important que si la presa del trimestre no va relacionada amb els campaments, que els C/LL puguin participar d'alguna manera en el plantejament, ja sigui fent el menú, preparant alguna activitat, introduint-los prèviament a l'eix d'animació.... per tal de motivar-los a participar en el campament i que se'ls puguin sentir seus ja abans de marxar.

Descobertes

Cal que els C/LL comencin a descobrir el seu entorn immediat per tal de poder obrir mires més endavant. Per tant, els C/LL han de descobrir primer de tot la seva unitat (color de camisa, el lema,

el petit grup, el què es fa el cau...), després conèixer l'Agrupament (les altres unitats, els caps, els locals, què fan els nois/es més grans...) i finalment l'entorn de l'Agrupament (barri, parròquia ...).

Quan es vagi d'excursió i campaments els C/LL han de saber on van, descobrir una mica el poble o entorn natural on estan i conèixer i gaudir de les diferències amb la ciutat.

Raid

El raid s'iniciarà quan els caps vegin el grup prou madur. La durada ha de ser aproximadament de dues hores i a una distància que els caps els puguin veure. Es fa per escamots i cal que portin a terme una activitat ells sols o que es trobin amb la necessitat de repartir-se el berenar, per exemple. Així assegurem que assolim l'objectiu del raid del treball autònom per petits grups.

Sanitat

Els C/LL no manipulen cap medicament ni tenen perquè estar en contacte amb les cures.

Carta d'unitat

La Carta d'unitat s'ha de realitzar a principi de curs amb tota la unitat. Els C/LL són els que han de decidir, amb l'ajuda dels caps, quines són les pautes i normes que hi haurà a la unitat durant tot el curs. És molt important que tots els nens/es hi estiguin d'acord i que quedi explícit en tot moment (per exemple: penjar-la al cau, firmar-la tots, emportar-nos-la de campaments, etc).

La carta d'unitat ha de representar pels C/LL el compromís de cadascun d'ells cap a la unitat i pels caps ha de servir d'eina educativa per ajudar als nens/es a progressar i encaminar-los cap a la promesa individual.

La carta pot ser modificada i variar durant l'any si és oportú.

Reflexió personal

A C/LL el treball de reflexió personal ha d'anar molt lligat en el dia a dia dels nens/es i a experiències palpables perquè aquests puguin entendre i començar a fer un treball interior. A part dels espais concrets de reflexió cal que els caps puguin treballar individualment amb els nens/es quan aquests ho necessitin fent un acompanyament personal (per exemple davant d'un conflicte entre companys, quan un nen/a no vol participar, quan està més trist, quan fa un esforç i li surten les coses bé, etc).

- Bones nits: És l'espai de reflexió que conclou el dia, es pot fer a través d'un conte, cançó, fotografies, etc. Els preparen els caps amb l'objectiu de treballar un tema en concret on els nens/es hagin de pensar més enllà del quotidià, però mai sense desvincular-lo de fets significatius pels C/LL.
- Promesa: Cal que vagi molt vinculada a fets que hagin passat al cau i que els nens/es puguin recordar i analitzar conjuntament amb els caps i els companys. Ha de servir als C/LL per millorar aspectes personals i de treball dins de la unitat. Cal treballar la promesa amb la unitat durant tot el curs, com a mínim hi hauria d'haver una xerrada un cop al trimestre i a campaments juntament amb el treball de progrés personal.
- Cerimònia/Consell: Al Consell de Riu hi participen els caps i els C/LL amb la promesa, en ell es revisen les promeses anteriors i si s'escau se'n fa una de nova i s'ajuda als companys que volen fer la promesa a autoanalitzar-se i definir-la. Durant el Consell de Riu, és important, que els nens/es que no hi participen activament facin alhora un treball de reflexió i progrés personal.
- Altres espais.

Descoberta de l'escoltisme

A C/LL la descoberta de l'escoltisme es centra bàsicament en la descoberta de la unitat i de l'Agrupament.

A través de diferents activitats, especialment durant el primer trimestre, cal que els C/LL coneguin la seva unitat (color de camisa, fulard, nom, funcionament, activitats bàsiques com la promesa, el treball en petit grup, els campaments, les excursions, etc).

I mica en mica cal que amplïïn horitzons coneixent l'Agrupament: on està ubicat, com són els locals i on està cada cosa, el nom, la simbologia (fulard) i les nomenclatures bàsiques de l'Agrupament; quines unitats i caps el formen sabent el color de les camises, nom i edats dels seus membres, etc.

Finalment cal que els C/LL siguin conscients que existeixen altres unitats de C/LL i agrupaments, no cal aprofundir però és recomanable fer-ho vivencial, per exemple compartint alguna activitat, excursió o campaments amb alguna altra unitat de C/LL.

8.4.4. Objectius generals

- Adquirir uns bons hàbits higiènics, d'alimentació i son.
- Saber què hi ha dins de la motxilla i on.
- Aprendre les parts d'una tenda i saber com es planta i desplanta.
- Tenir un primer contacte agradable amb la natura i el caminar.
- Començar a treballar per projectes.
- Descobrir el seu entorn immediat, la seva unitat i l'Agrupament i sentir-se'n part.
- Començar a treballar la seva autonomia en espais de responsabilitat com pot ser el raid.
- Iniciar la reflexió personal amb experiències properes.

8.2. LLOPS I DAINES

8.2.1 Descripció de la unitat

Nom: LL/D (Llops i Daines).

Edats: Nens i nenes de 8 a 10 anys.

Simbologia: Camisa groga i fulard groc o groc i negre.

Lema: Tant com puc.

Petit grup: Sisena.

Projecte: Acció.

Nom de la promesa: Promesa.

Nom del consell: Consell de Roca.

Insígnia: Fulard groc i negre.

Equip educatiu: Caps.

8.2.2. Etapa evolutiva dels nois i noies de la unitat

Entre els 8 i els 9 anys

- Les característiques dels nens d'aquesta edat poden variar en funció del nivell de maduresa, les experiències i les condicions familiars.
- El nen de 8 anys és més independent, i més flexible en les seves relacions. Es relaciona amb diferents persones del seu grup.
- Es sent més segur d'ell mateix, i això fa que s'apropi a les coses amb més seguretat. Desitja aproximar-se al món adult.
- Aquesta seguretat el farà provar veritables acrobàcies físiques, per demostrar les seves habilitats; per això cal ensenyar-lo a ser prudent i a evitar perills innecessaris (facilitar que sàpiga protegir-se a sí mateix).
- És un bon moment per practicar algun esport, que l'ajudarà a descarregar l'excés d'energia, beneficiant l'equilibri i el control de sí mateix.
- Cada cop és més responsable dels seus actes, amb la qual cosa provocarà un menor nombre de situacions conflictives.

- Mostra un gran interès per tots els fenòmens de la natura, curiositat que cal aprofitar perquè aprengui coses noves i conegui el món que l'envolta.
- També s'interessa per la informació de caire sexual.
- Els nens d'aquesta edat són capaços de veure una situació des de diferents punts de vista. Aprenen que les coses poden ser "relatives".
- Es desenvolupa el seu raonament lògic. Això el farà intervenir i discutir sobre les explicacions dels adults. S'anirà desenvolupant l'esperit crític.
- Verbalment, acostuma a expressar-se amb facilitat.
- Col·labora i participa més en les tasques domèstiques. És un bon moment per assignar-li feines que pugui fer sense problema i que li facin sentir-se útil.
- Les ganes de participar són molt intenses en aquesta edat.
- Un nen d'aquesta edat que no participi de les activitats, o que s'aïlli dels altres, serà un signe d'alerta molt evident de què li passa alguna cosa.
- És molt important en aquesta etapa, per a un desenvolupament correcte, que el nen visqui en un ambient tranquil i amigable.

Entre els 9 i els 10 anys

- A aquesta edat les nenes són molt més madures que els nens. Dedicuen gairebé el mateix temps a parlar que a jugar. Es fixen molt en la roba que porten, apareix l'amiga íntima...
- Els nens són diferents: corren tota l'estona, es dediquen a empenyar als grups de nenes, i prefereixen jugar amb grups petits que en parelles.
- Els nens i nenes d'aquesta edat es comparen constantment amb els altres per autoanalitzar-se i valorar la seva acceptació social.
- Es va configurant la seva personalitat. Ja es comencen a veure amb claredat les seves qualitats i actituds.
- Perd protagonisme l'autoritat dels adults, i guanya terreny la pròpia autoritat interna del nen, que cada cop l'anirà guiant més en les seves accions. Necessita decidir per ell mateix com actuar. No li agrada que els adults reaccionin amb autoritat excessiva, aplicant la llei del més fort.
- Mostra entusiasme per les coses i una gran quantitat d'energia física, la qual cosa fa recomanable la pràctica d'algun esport que faciliti la descàrrega i l'autocontrol.

- En aquesta edat el nen acostuma a menjar bé. Si rebutja el menjar, o si menja amb massa voracitat, això pot tenir algun significat afectiu (una forma d'oposar-se als pares, algun conflicte de la infància no resolt...).
- Després d'un període de joc i d'activitat "desenfrenada" convé deixar uns moments de repòs i calma abans d'exigir-li fer una tasca que requereixi concentració. En aquests moments està molt excitat i necessita un temps per recuperar l'autocontrol.
- Té la memòria visual més desenvolupada que l'auditiva. Li és més fàcil recordar coses que ha vist escrites que no pas coses que li han explicat.
- Cal recolzar-lo quan veiem que algun treball li costa. Així mantenim viu el seu interès.
- En quant al desenvolupament de la intel·ligència, destaquen avenços com ara: sap contar sense fer servir els dits; pot solucionar problemes matemàtics combinant diferents operacions (sumar, restar, dividir, multiplicar); comprèn la relació de causa i efecte; és capaç de raonar, analitzar i extreure conclusions, però sobre fets o coses concretes, encara no pot fer-ho en abstracte.
- És molt important en aquesta etapa que mantingui relació amb altres nens i nenes de la seva edat.
- En els nens i nenes d'últim any poden aparèixer els primers trets característics de la preadolescència que es descriuen a R/NG.

8.2.3. Àrees de treball

Hàbits

Els LL/D han de mantenir i reforçar els hàbits d'higiene, alimentació i son que han adquirit a C/LL amb l'ajuda dels caps.

Els caps han de recordar als nens/es els moments d'higiene personal diària (rentar dents, rentar cara...) i supervisar-los (mirar si es renten, si es canvien de roba...).

Els LL/D participen a l'hora de fer els menús amb la supervisió dels caps perquè siguin equilibrats i de qualitat.

Cal que siguin conscients que han de respectar els moments de menjar (no aixecar-se de la taula fins que tothom acabi, cantar tots junts una cançó de bon profit...).

Han de dormir entre 8-10 hores i respectar el descans dels companys i dels caps.

Han d'aprendre a mantenir el cau net i endreçat. Ser conscients que és el seu espai.

Durant les excursions i campaments han de vetllar per mantenir els espais que utilitzin nets i endreçats.

Una eina per treballar l'ordre és la guineu. La guineu té dret a prendre tot allò que no estigui al seu lloc i deixar-hi una petjada. Al final dels campaments tota la unitat farà el judici de la guineu per esbrinar qui és.

Campisme

- Motxilla: Els LL/D han de saber fer-se la motxilla amb la supervisió dels pares.
- Tendes: Comencen a fer servir els iglús, cal que sàpiguen plantar-los i desplantar-los. Cal que en tinguin cura.
- Caminar: S'ha de potenciar el caminar sense motxilla de manera ascendent. També han de acostumar-se al caminar amb motxilla.
- Orientació: Els LL/D han de saber els llocs on van i situar-los en un mapa de Catalunya. Han de començar a utilitzar eines d'orientació com els mapes i la brúixola amb l'ajuda dels caps.
- Material: Poden ajudar als caps a canviar les càrregues de fognets i fanalets per saber el seu funcionament però ells directament no els manipularan.
- Instal·lacions: Poden construir les petites instal·lacions com papereres, estenedors, cartellera...

Economia

Els LL/D poden aprendre el valor dels diners fent guardiola. Es tracta de que cada setmana han de portar uns diners acordats entre tots i decideixen per a què serviran.

No manipulen els diners.

Projecte

Els caps guien totes les parts del projecte fent partícips els nens de tot el que puguin.

La pluja d'idees la preparen els caps, i a partir d'aquesta, els nens/es són qui creen les idees i propostes que volen dur a terme.

Els LL/D faran la tria definitiva i s'encarregaran de fer la preparació del projecte amb la supervisió dels caps.

La revisió la preparen els caps i intentaran que els LL/D siguin el màxim de partícips de la valoració i siguin conscients del que ha sortit bé i malament buscant possibles solucions per futurs projectes.

La durada del projecte pot arribar a ser trimestral. Els LL/D són conscients de totes les parts del projecte.

Descobertes

Els LL/D han de descobrir l'entorn immediat del cau i el barri.

A les excursions i campaments poden fer descoberta del lloc on van i activitats de coneixença de l'entorn i dels seus habitants.

També dins del raid incloem una petita descoberta del lloc on van.

Raid

El raid a LL/D dura un dia. Els nens marxaran pel matí i tornaran a la tarda, després de dinar.

Es fa per sisenes.

Han de portar el dinar i l'han de repartir i decidir entre tots quan volen menjar..

No poden portar diners.

La distància dels llocs de raid no ha de ser visual com a C/LL però han de poder tornar en uns 15 minuts al campament.

El carnet de raid té un espai de revisions però serà principalment una guia on apareguin diferents activitats (passatemps, inventar-se una cançó...).

Sanitat

Els LL/D no manipulen la farmaciola. Si porten un medicament de fora ells han de saber quan se l'han de prendre i recordar-ho als caps tot i que aquests el guardaran i seran els únics responsables d'administrar-lo.

Carta d'unitat

La carta d'unitat la fan al primer trimestre amb tota la unitat junta. És important que tots participin i es posin d'acord a l'hora de dir les normes de convivència que faran servir durant l'any. La firmaran perquè quedi constància. Els caps la poden utilitzar com a eina educativa per ajudar els nens/es en el seu progrés personal.

És una eina oberta que pot anar canviant al llarg del curs.

Reflexió personal

- Bones nits: Mitjançant contes, cançons, textos...els caps creen un espai de reflexió pels nens/es. Es tracta de treballar temes concrets que els LL/D coneguin i que formin part de la seva realitat però amb els que ells puguin pensar i anar més enllà.
- Promesa: La promesa a LL/D està molt lligada als aspectes personals del nen/a i al treball a dins de la seva unitat, li servirà per millorar aquests aspectes. Cal que tinguin en compte la promesa durant tot l'any, per això s'ha d'anar recordant i treballant-la. Com a mínim una vegada a cada campament s'ha de treballar.
- Consell: Al Consell de Roca hi participen els caps i els LL/D amb la promesa, en ell es revisen les promeses anteriors i si s'escau se'n fa una de nova i s'ajuda als companys que volen fer-la a autoanalitzar-se i definir-la. Durant el Consell de Roca és important que els nens/es que no hi participen activament facin alhora un treball de reflexió i progrés personal.
- Altres espais.

Descoberta de l'escoltisme

A nivell d'Agrupament els LL/D ja coneixen les coses relacionades amb la seva i les altres unitats. Comencen a assabentar-se que formen part del sector i que hi ha més caus com el seu. El cau al carrer, les micros o les macros són un bon moment per interactuar amb altres agrupaments.

8.2.4. Objectius generals

- Assolir uns bons hàbits d'higiene, alimentaris i del son.
- Conèixer l'entorn de l'agrupament (barri, parròquia...).
- Conèixer el valor dels diners.
- Saber què és i què comporta un raid.
- Tenir una idea global de totes les parts del projecte.
- Assolir unes mínimes nocions de campisme (plantar i desplantar un iglú, fer la motxilla, instal·lacions...).
- Saber avaluar-se a nivell individual dins de la unitat.
- Tenir sentiment de pertinença a l'Agrupament i saber que formen part d'un Moviment.

8.3. RÀNGERS I NOIES GUIES

8.3.1. Descripció de la unitat

Nom: R/NG (Ràngers i Noies Guies).

Edats: Nois i noies d'11 a 13 anys.

Simbologia: Camisa blava i fulard groc i negre.

Lema: Sempre a punt.

Petit grup: Patrulla.

Projecte: Projecte o aventura.

Nom de la promesa: Promesa.

Nom del consell: Consell d'Honor.

Insígnia: Escut de Minyons.

Equip educatiu: Caps.

8.3.2. Etapa evolutiva dels nois i noies de la unitat

La preadolescència

Certament, les circumstàncies en què s'hagi desenvolupat la vida de cada nen o nena condicionen bastant la seva manera de ser i el seu caràcter, però hi ha tot un conjunt de trets que són comuns en aquesta edat. Tractarem de descriure'ls.

El caràcter d'un noi de 10 o 11 anys ha assolit ja normalment un considerable grau d'equilibri, com si es tractés de la maduresa de la seva etapa infantil. Ara presentarà trets més definits d'afirmació de la seva personalitat, de curiositat i de sociabilitat.

A nivell intel·lectual, el noi o noia d'aquesta edat comença a qüestionar l'autoritat i les normes de la societat; es forma i expressa els seus propis pensaments i punts de vista sobre els temes que li afecten (per exemple: quins són els millors esports per practicar, els grups d'amics més convenients per relacionar-se, com està més atractiu, quines regles establertes pels adults s'haurien de canviar...). Cada vegada es va tornant més reflexiu i pensa en qüestions més filosòfiques i futuristes (per exemple: quin ha de ser el seu propi codi ètic, quines són les diferents possibilitats per desenvolupar

la seva pròpia identitat, quines possibles metes té per al futur, com pot influir en la seva relació amb els altres...).

És inquiet, investigador, mogut. No pot estar mai quiet. Parla amb una desimboltura i un enginy que sol fer gràcia als adults. Es demana contínuament pel perquè de cada cosa. Escodrinya als adults, els estudia amb mirada penetrant, fa radiografies de cada gest, de cada reacció, de cada manera de parlar.

Li agrada explorar, investigar, descobrir, ficar-se on no el demanen. Té una sorollosa espontaneïtat sense massa criteri que el fa alternar fàcilment allò ocurrent i simpàtic amb allò inoportú o groller.

La seva vida emocional presenta forts contrastos. En poc temps pot passar d'un espectacular empipament a una explosió de riure. És voluble en el seu estat d'ànim. Pot estar rondinaire i insuportable al matí i alegre i juganer a la tarda. Altres vegades alternarà dies bons amb dies foscos. El mal humor li pot aparèixer en qualsevol moment, però no sol durar gaire: no és ressentit.

Necessita fer-se escoltar. És fàcil veure'l aixecant la veu o buscant ansiosament el protagonisme. Té, per naturalesa, el desig d'atreure l'atenció. No convé fer-li massa cas si amb això deixem d'estar pels altres.

És trapella i incansable. Davant de les seves entremaliadures no convé ni ser massa rígids ni deixar-les passar sense més. Cal saber trobar un punt mig.

És curiós, extravertit i xerraire, fins i tot sembla una mica ansiós. Li falta encara sentit de la mesura i dels matisos. De vegades no entén bé l'abast dels seus actes; quan algú fa broma amb ell, és fàcil que el noi/a acabi faltant-li al respecte.

Sovint es porta millor fora que dins de casa. Això demostra que si vol, sap portar-se bé.

És fàcil que es comporti amb rebel·lia, o que digui que ell ja és gran i que pot fer el que vulgui. Però davant les dificultats, li agradarà tenir un adult al seu costat.

No és normal que busqui l'aïllament. Més aviat prefereix la companyia o tenir gent al voltant, encara que de vegades manifesti desitjos d'independència. Interromp i molesta, però també és molt alegre i rialler. Sol fer el pallasso i els adults acostumem a riure amb ell.

Prefereix contradir a respondre. No ho fa per malícia, sinó que forma part de la consolidació del seu caràcter. Altres vegades li agrada establir cordials intercanvis d'opinions i aprofundir en el coneixement de tot.

En aquesta edat ja veu als adults amb uns altres ulls, de menys admiració i més sentit crític. Censura el seu comportament i les seves paraules. Fins i tot hi ha un excés de suspicàcia per buscar defectes, cert ànim de dur la contrària, certa inclinació a insultar, a cridar, o a respondre grollerament. Tot i aquest comportament, això no vol dir que hagi disminuït el seu afecte per ells.

Habitualment procura dir la veritat, però si creu que aquesta li pot comportar problemes, pot agafar el costum de mentir. Perquè això no passi, no hem de ser massa rígids, i li hem d'agrair la seva sinceritat.

Les noies ja començaran a interessar-se pels nois. Per contra, els nois s'interessen poc per les noies, i fins i tot poden dir que són cursis o avorrides. És fàcil veure'ls jugar amb grups separats de nois i de noies.

Quan estan en grup solen ser més entremaliats, i fan coses que potser no farien sols. Els agrada empenyar als grupets del sexe contrari.

Als dotze anys, però, les coses poden haver canviat i de sobte els nois es comencen a interessar per les noies.

Amb el pas del temps, començarà a reclamar el dret de prendre les seves pròpies decisions, i gaudirà fent-ho. Això el farà més responsable.

Voldrà més llibertat de les seves mares i pares. Tractarà de semblar gran. Afirmarà que ja no és un nen/a i voldrà que no el tractin com a tal. Tot això forma part del procés d'afirmació de la seva personalitat. No és un procés uniforme, sinó que es va fent a empentes. Els pares/mares i educadors/es hem de saber ser pacients, donar corda quan fa falta, i retallar-la quan cal.

Sol ser molt entusiasta. S'apassiona per un menjar que li ve de gust, per un amic que li ha caigut bé, per una pel·lícula o per un caprici. Es capbussa en allò que li interessa. Li agrada el debat i la discussió, exercir la seva intel·ligència i fer demostracions de memòria o enginy.

També és edat de sorprenents iniciatives, que voldrà realitzar de manera immediata, ja que sol tenir una bona dosi de confiança i seguretat en ell mateix.

Encara no entén bé les idees abstractes. És millor parlar-li amb un llenguatge concret, i fer servir imatges i exemples.

Ja comença a entendre les emocions dels altres, i és sensible als sentiments aliens. Té curiositat per saber com són els altres nens/es. Es demana sovint si ell és estrany o diferent.

Espera dels adults seguretat i coherència, decisions sàvies i madures. Accepta l'autoritat i disciplina justes.

En general no és tan poruc com abans, però pot tenir por de quedar-se sol a la foscor, o d'estar al bosc sense la companyia d'un adult. O el pot afectar la visió d'una pel·lícula de terror, que li farà sorgir nous temors. Contrasta amb això que no tingui gens de por a la velocitat o al risc físic, normalment per manca d'experiència. Si pateix caigudes o accidents això el farà tornar més prudent.

El preocupa la seva manera de vestir, i s'entesta en anar "a la moda". Si ha vist algú portant uns determinats vaquers, o una samarreta o una caçadora, no vol una altra cosa. Acaba entenent molt de marques de roba i sabatilles esportives.

Poc a poc va perdent la resistència a treballar que mostrava quan era més petit. Reconeix els seus deures i normalment no s'oposa a complir amb les seves obligacions. Potser no ho farà per pròpia iniciativa, i farà falta que els adults li recordem, però mostra bona voluntat. El que passa és que ho vol acabar tot en un minut. En general, és mostra més responsable si nosaltres no li estem a sobre. De vegades li pot costar una mica de posar-s'hi. Sap que al final haurà de fer les coses, però sovint necessita de l'empenta inicial per decidir-se, o d'un petit sermó nostre que el faci sentir culpable.

Es pren les crítiques molt seriosament, tot i que no sempre aconseguim amb això que canviï de conducta.

És sincer respecte de les coses que no li agraden. Si sent que se'l tracta injustament, no tindrà cap por de protestar.

Encara pot tenir alguns comportaments infantils: baralles, persecucions, amagar-li les coses a un company, llençar cosetes a un altre nen... i gaudirà amb aquestes coses.

Normalment les noies són més espavilades que els nois per aconseguir coses dels adults. Els nois poden ser una mica bruscs. Les noies són més diplomàtiques, saben ser més afectuoses, reconeixen millor els sentiments dels altres, i saben trobar el moment oportú per demanar una cosa o aconseguir un permís.

És fàcil que admirin i fins i tot idealitzin a un germà més gran, de 15 o 18 anys, o a gent jove. Normalment aquests es mostren més atents i comprensius amb ell que els seus propis pares. D'aquesta manera aquests poden tenir una gran influència en ell i en la seva educació.

Dóna gran importància al grup. S'afegirà a les coses que el grup faci, fins i tot a les dolentes. Quan estan en grup, són capaços de martiritzar un company o de burlar-se d'un professor davant seu.

Si veuen a l'adult poc segur, o tou, o que no aconsegueix mantenir la disciplina, intentaran prendre-li el pèl i es mofaran d'ell. Per contra, seran d'allò més formals davant d'un adult segur d'ell mateix i ferm. Pot sorprendre aquesta doble personalitat, aquesta diferència de comportament, però és conseqüència de la importància que per a ell té el grup.

Pot fins i tot sentir admiració envers adults que es mostren enèrgics, saben molt, destaquen a l'esport, o són capaços de portar el grup amb autoritat i sentit de l'humor alhora. Realment, un educador amb bones qualitats no ha de tenir gaires problemes per conduir un grup d'aquesta edat.

8.3.3. Àrees de treball

Hàbits

És responsabilitat dels R/NG, però cal buscar i recordar el moment de rentar dents, cara, canvi de roba, rentar mans abans de cuinar i de menjar... Rentem roba als campaments i és responsabilitat dels nois/es la neteja dels espais que utilitzen.

Aprenen a fer menús equilibrats i de quantitats adients. Cedim el control en el moment de repartir equitativament el menjar a càrrec dels R/NG, encara que els caps sempre mirem com ho fan. Cal respectar el temps de menjar, es pot cantar una cançó de bon profit i esperar després a que tothom acabi per aixecar-se. Comencem a cuinar en excursions i campaments.

Han de dormir mínim 8h i respectar el son dels altres companys i caps.

Cal que mantinguin el cau endreçat i net. Fer torns de neteja i fer-los responsables és una bona manera d'aconseguir-ho. S'han de responsabilitzar de les seves coses, tant al cau, com a excursions i campaments.

Campisme

- **Motxilla:** Cal que sàpiguen graduar-se-la bé i saber què han de portar en cada tipus de campament (ruta, estable...).
- **Tendes:** Fan servir iglús, cal que sàpiguen com plantar-los i desplantar-los. Cal que en tinguin cura i que els revisin cada vegada que els fan servir. I sobretot cal que cada patrulla es responsabilitzi del seu.
- **Caminar:** Es comencen a fer rutes, poden caminar de 10 a 15 km per etapa depenent del desnivell. Tot i que són preparades pels caps, els R/NG hi poden col·laborar.
- **Orientació:** Cal que aprenguin a llegir un mapa i a saber orientar-se amb l'ajuda d'una brúixola. Cal que coneguin també altres formes d'orientació.
- **Instal·lacions:** Les bàsiques que han de saber fer per cada campament són les latrines, el clot d'aigües brutes i saber trobar el lloc més indicat per plantar i muntar la intenció i les tendes. Es poden potenciar les instal·lacions més enllà dels mínims.

- Ús del material: Han d'aprendre a canviar les càrregues de gas i a fer servir el fogonet sempre amb la presència del cap.

Economia

Els R/NG aprenen a estalviar amb la guardiola. Han de ser conscients de perquè estalvien. Comencem a manejar els diners amb la compra de material, de bitllets... sempre amb la companyia del cap si són grans quantitats.

Projecte

Els R/NG saben fer la proposta, i tria tot sols si se'ls hi proposa. Fan projectes trimestrals que poden estar units al campaments de final de trimestre. La preparació i realització dels projectes va a càrrec dels nens/es amb supervisió. La revisió si que va proposada i guiada per l'equip de caps. Els projectes dels R/NG solen ser tallers i activitats vàries, han de ser coherents a la seva edat i possibilitats.

La calendarització és molt important ja que aprenen quina és la durada que tindrà el seu projecte alhora que els ajuda autogestionar-se els caus. Omplen el calendari amb el control i supervisió dels caps.

És viable que els R/NG facin més d'un projecte a la vegada, es poden complementar projectes destinats a campaments amb d'altres més de cara al trimestre.

Descobertes

Els R/NG han de descobrir l'entorn immediat de manera útil i interactuar amb ell.

També descobreixen la pròpia ciutat fent matinals a diversos punts de Barcelona.

I pel que fa a la descoberta del país, es treballa en excursions i campaments a través de gimcanes o jocs. També dins dels raids incloem una petita descoberta del lloc on van.

Raid

La durada del raid és d'un dia a l'hivern i 2 dies a primavera i estiu.

Intentem que els carnets de raid siguin dinàmics, ja que saben fer bones revisions si no n'hi ha masses. A vegades convé passar les d'unitat o trimestre a moments de gran grup i deixar aquelles més concretes i adequades a la patrulla.

Els caps ens prenem el primer raid (hivern) com a primera presa de confiança amb els grups, ja que després tindran la possibilitat de dormir fora. En el cas que no surti bé, no creiem que sigui imprescindible fer nit fora a campaments de Primavera, ens reservem així el dret de fer una segona prova si no n'estem del tot segurs. Encara no són conscients dels seus límits i cal estar segurs de que seran prou responsables de cara a dormir fora.

Els caps decidim els llocs de raid, entre 3 i 5 km del campament. I tot i que hi hagi la opció de dormir sota cobert els hi fem endur la tenda per si de cas. És molt important transmetre'ls que han d'anar allà on se'ls ha enviat.

Cal tenir un mitjà de comunicació ràpid amb els caps.

Porten menjar per tots els àpats, sense fogonet.

No poden portar diners.

Sanitat

Fan i revisen la farmaciola amb un dels caps, aprenem que és cada cosa i perquè serveix.

Intentem que en els moments de cura de ferides o presa d'algun medicament ells sàpiguen què estem fent i què els hi donem. Fer-los conscients d'allò que poden o han de prendre, però sempre amb els caps. Encara no és edat perquè ells sols es mediquin, però si per aprendre què és cada cosa i perquè serveix.

Encara no tenen prou coneixement del propi cos com per ser objectius sobre els símptomes que poden tenir. Cal evitar la presa de medicaments a la primera de canvi, cal analitzar amb ells perquè es troben malament i aprendre a prevenir allò que els passa.

Prevenió de conductes de risc: estan en l'edat de la primera presa de contacte amb el tabac i l'alcohol, sobretot els de 3r any. És un tema difícil de tractar en gran grup perquè els de 1er any no en saben res, però tot i així cal treballar-ho.

Està prohibit fumar, aquesta és la postura dels caps i la que es transmet als nens/es que sabem que és possible que fumin. Estan en edat de creixement i els perjudica directament.

Es poden fer xerrades sobre el tabac i l'alcohol en gran grup com a informació de què són les drogues i com ens afecten, però davant de situacions concretes que sabem que passen a la unitat es tracten particularment amb els implicats.

Carta d'unitat

La carta la fem al primer trimestre, són les normes de convivència mínimes del gran grup. Intentem arribar a aquestes normes a partir de necessitats reals que tinguin. És imprescindible fer una activitat que reflecteixi el moment i la seva realitat perquè tinguin coherència i perquè ells sols arribin a la conclusió de que tenen un problema que cal solucionar.

S'hauria de procurar revisar la carta cada trimestre per mantenir-la viva i sobretot que es correspongui a la realitat de la unitat.

La carta es signa, és un compromís voluntari, es pot agafar o no, però cal animar a tothom a fer-lo.

Reflexió personal

Comencen les primeres definicions de les pròpies opinions, comencen a saber expressar allò que pensen i mostren processos reflexius més profunds. Els ajudem a ser crítics i oberts a altres maneres de pensar.

Estan encara molt influenciats per l'entorn i pel que pensin els altres, la família, els amics... i s'ha de jugar i preguntar per extreure allò que pensen realment.

Treballem temes propers, situacions quotidianes, aspectes rellevants de la societat, del que passa al món...

- Consell:

El treball de reflexió personal envers ells mateixos i el seu progrés el fem a través de les revisions i les promeses. Busquem l'autocrítica amb el suport dels caps i els companys/es. Cal ajudar als R/NG a saber-se valorar i saber trobar allò en que poden millorar. S'han de potenciar els aspectes positius i així ajudar-los en aquest aspecte.

Cal crear un clima de confiança als consells perquè surtin bé, cal que aprenguin a dir-se i rebre bé les coses.

El progrés personal de cada nen/a encara està en mans dels caps. El Consell d'Honor ajuda al R/NG a fer la seva autoreflexió.

La frustració de no fer la promesa s'ha de treballar, entendre bé el perquè. No és un tema que marqui diferències dins del grup, però cal assegurar-se que el nen/a ho hagi entès i viscut bé.

Cal tenir clar que els R/NG són generalment molt sincers a l'hora de dir-se les coses a la cara.

Cal treballar dins el Consell el tacte i la importància de dir bé les coses, aquest és un espai molt

personal i s'han de mimar les intervencions per evitar mals entesos i males experiències que alterin la motivació per seguir progressant.

Perquè no es creïn diferències entre el grup cal donar importància al Consell però no apartar a la resta de la unitat del moment de reflexió. Cal fer activitats de progrés personal fora del Consell i explicar a tothom què s'hi fa i implicar a tothom en la preparació de la cerimònia.

Descoberta de l'escoltisme

A nivell d'Agrupament ja hauria de ser un aspecte assolit, en cas de gent nova a la unitat, paulatinament ja ho aniran aprenent.

Creiem que ja són conscients de que formen part de MEG i d'un sector, no creiem que calgui treballar-ho, encara que no està de més anar-ho comentant, així com no descartar possibles micros o macros amb el sector.

Descobrim la nostra pròpia unitat, la nomenclatura i la simbologia, encara que no en cap activitat en concret.

Treballem el sentiment escolta a través de xerrades i vivències.

8.3.4. Objectius generals

- Responsabilitzar-se de la higiene personal, de l'entorn i del material.
- Conèixer l'entorn immediat i saber utilitzar-lo.
- Saber quin és el valor dels diners i fer-ne els primers usos.
- Preveure i curar a nivell bàsic possibles malalties o mals estats.
- Ser conscients de tots els passos que té un projecte.
- Ser capaços de preparar, realitzar i avaluar una activitat pels seus companys.
- Responsabilitzar-se d'ells mateixos i les tasques a fer en el moment del raid.
- Ser conscients de la seva identitat escolta.
- Conèixer-se a un mateix i saber expressar la pròpia opinió.
- Ser crítics.
- Descobrir noves formes de campisme i muntanyisme (rutes, instal·lacions, orientació...).
- Saber treballar i conviure amb un gran grup.

8.4. PIONERS I CARAVEL·LES

8.4.1. Descripció de la unitat

- Nom:** P/C (Pioners i Caravel·les).
- Edats:** Nois i noies de 14 a 16 anys.
- Simbologia:** Camisa vermella i fulard groc i negre.
- Lema:** Sempre a punt.
- Petit grup:** Equip.
- Projecte:** Projecte o empresa.
- Nom de la promesa:** Compromís.
- Nom del consell:** Consell d'Honor.
- Insígnia:** Sempre a punt.
- Equip educatiu:** Caps.

8.4.2. Etapa evolutiva dels nois i noies de la unitat

Aquesta edat correspon al període anomenat **ADOLESCÈNCIA**.

Característiques generals de l'adolescent

Sovint es diu que l'adolescència és aquella edat en què es deixa de ser un nen però encara no s'és un adult. De fet l'adolescència és el trànsit de la infància a l'edat adulta. Durant aquest procés, el noi o la noia anirà adquirint una major independència i seguretat en ell mateix. Però per poder-la adquirir, abans s'haurà de desfer de la dependència que té dels adults. I per arribar a tenir un criteri propi, també haurà de rebutjar les opinions dels pares i fer valer les seves pròpies. En conseqüència, la tradicional rebel·lia que mostren els adolescents envers els pares i l'autoritat en general, no l'hem de veure com un problema, sinó com un pas necessari per tal que aquell nen o nena creixi i arribi a fer-se un adult, amb pensament i opinions propis, i capaç de valer-se per ell mateix.

Ja no es considera un nen, i per tant no vol ser tractat com a tal. No vol formar part del món dels petits, rebutja tot allò que li recorda la seva infància, no vol que li preguntin per l'escola, no vol que

el facin anar a dormir, etc... Es sentirà ofès davant qualsevol observació nostra, per petita que sigui, especialment si la fem davant d'altres adolescents.

El desig d'independència i llibertat que experimenten és un procés natural. Els adults no ens hi hem d'interposar; seria dolent per a ell.

Per una altra banda, l'adolescent està patint un canvi físic molt important (la pubertat). Aquest canvi el fa sentir insegur; l'hem de convèncer i tranquil·litzar de que el resultat final serà positiu. Aquest canvi físic ha provocat que, de sobte, totes les hormones del cos es posin en funcionament; l'activitat hormonal explica en part els bruscos i sobtats canvis d'humor que pateixen els adolescents. Els adults hem de tenir paciència davant d'aquests canvis d'humor inexplicables i sense fonament. Ja hem dit que són propis d'aquesta "tempesta" interior que està vivint, i que li dificulta de vegades controlar els seus impulsos i sentiments.

Fins i tot l'adolescent s'estranya del seu propi comportament. Té la impressió de no ser ell mateix, pensa que aquells gestos i actituds no són seus, no entén el que li està passant. Però difícilment afirmarà aquests sentiments. Ell sap que el seu comportament no està bé, però tanmateix no acceptarà els retrets o les reprimendes, que en general li produiran la sensació de ser un incomprès.

Els adolescents intenten afirmar la seva pròpia personalitat oposant-se (sovint de manera inadequada i maldestre) a tot el que signifiqui tradició, conformisme i criteri dels adults. L'adolescent poques vegades té un pensament propi i reflexiu; la prova està en que pot canviar d'opinió sobre algun fet d'un dia per l'altre. Sempre es col·loca, instintivament, en l'opinió contrària a allò que pensin els adults, però sense saber raonar el perquè. No saben molt bé el que volen, però saben que ha de ser diferent del que vulguin els adults.

En l'àmbit afectiu i familiar es mostren indiferents i fins i tot molestos amb les manifestacions d'afecte dels seus pares (petons, carícies, abraçades...), especialment si es produeixen al davant d'altres nois o noies de la seva edat. El que ells volen és no tan sols ser estimats, sinó estimar per sí mateixos i triar les seves pròpies amistats, naturalment, fora de casa. Mostren un gran egoisme i indiferència amb els membres de la família. En canvi, són capaços de mostrar una autèntica dedicació pels altres, pels que no pertanyen a la família, pels pobres i necessitats, pels ideals... Els pares no s'han d'estranyar si els fills adolescents ja no volen sortir amb ells. Els fills necessiten trobar el seu propi camí. L'important és que allò que interessa als fills no sigui perillós per a la seva integritat moral i física.

Els pares els han de donar l'oportunitat de què participin de forma activa en les decisions que afectin a la vida en comú de la família. D'aquesta manera aconseguiran que el fill adolescent se senti lligat a l'àmbit familiar i no es desvinculi del tot. Quant més participen en les decisions i més responsabilitat se'ls dona, menys busquen fora la llibertat, ja que l'estan aconseguint dins de la família.

També és freqüent en aquesta època el viure una passió amorosa idealitzada: s'enamoren d'un educador/a, un cantant, un esportista... Si aquesta passió és viscuda amb naturalitat i d'una manera sana, sense excessives obsessions, no cal amoïnar-se; el moment passional passarà per si sol.

L'adolescent és capaç d'entusiasmar-se per una cosa insignificant de la mateixa manera que ho fa per les coses grans i magnífiques. Els adults no hem de menysprear mai ni fer comentaris negatius sobre el que valoren els nois, sempre i quan no signifiqui un perill per a ells. Si fem un comentari burleta d'una cosa que per a ell té valor, aquest pot sentir-se ferit i trist, ja que són molt susceptibles.

Són molt gelosos de la seva autonomia, per la qual cosa hem de tenir cura de respectar la seva independència, intimitat, espai i temps. Sobretot que no se sentin vigilats, perquè només s'aconsegueix que es repleguin en sí mateixos i es tanquin més. Al vigilar-lo, l'únic que aconseguim és que pensi que no li tenim confiança. Són molt suspicços: si els vigileu se n'adonaran. No es tracta de vigilar-lo, sinó de vetllar per ell, perquè assoleixi el màxim de les seves qualitats i oportunitats.

Descobreix la intimitat, i té tendència a la introspecció. A l'adolescència es descobreix que un és diferent, i s'intenta accentuar aquesta diferència. Es dona així la recerca d'una conducta original. Descobreix també el seu món interior, i busca aïllar-se del que l'envolta i crear-ne un d'imaginari, un món ideal propi al marge de la realitat. Un món interior que protegeix tancant-se en sí mateix.

Feblesa de voluntat. Li costa fer les coses, mostra una actitud cansada davant les dificultats de la vida ordinària. Es dedica amb entusiasme a tot allò que desperta el seu interès, però no així amb tot allò que toca fer per obligació.

És impacient. Vol aconseguir les coses ja, aquí i ara. Tendeix a allò immediat i fàcil, i li falta constància per acabar el que comença.

El seu pensament està tenyit pels seus sentiments. Posa molta càrrega afectiva en el que pensa i diu. Per això és molt radical en els seus judicis i dogmàtic en les seves afirmacions. Li falta capacitat per

matissar: per ell tot és blanc o negre, sense postures intermitges. Sobretot, quan es presentin manifestacions d'independència, d'autonomia, hem de reaccionar sense enfadar-nos, sense drames ni escenes fora de to.

En aquesta etapa és necessària, més que mai, la persuasió i el diàleg, evitant les imposicions. Heu de saber escoltar, comprendre, dedicar temps. En aquesta època serveixen de poc les postures autoritàries; la única autoritat que podem mantenir és una autoritat moral, però per tenir-la cal que l'adolescent tingui confiança en nosaltres.

Quan vulgueu aconseguir una cosa d'ells, apel·leu als motius més elevats; no us recolzeu en arguments exclusivament pràctics; malgrat les aparences, estan a l'època dels idealismes desinteressats.

En termes generals, eviteu el burlar-vos d'ells; mostreu-vos compassius; més encara, feu-los sentir que els enteneu. Conservareu d'aquesta manera davant d'ells la vostra autoritat moral, que tant necessiten sense saber-ho, per encaminar-los correctament vers l'edat adulta.

L'afecte i les relacions socials

A l'adolescència es produeixen alguns canvis en la conducta social:

1. Necessita ser acceptat pels seus iguals. L'impuls que sent d'evadir-se de la llar li porta al cercle d'amics, la colla, on hi busca:
 - Fugir del control que se li aplica a casa.
 - Evitar que el tractin com un nen.
 - Necessitat d'autoafirmar-se, de que l'acceptin i l'entenguin.
2. S'adopten senyals, distintius, normes del grup i una determinada manera de parlar (argot), que el fan sentir-se com a membre del grup.
3. És hipersensible al ridícul. Necessita de la seguretat de ser acollit dins el grup i no trobar-se amb actituds de desconfiança.

4. Necessita de l'amistat. Busca estrènyer els llaços d'amistat, moltes de les quals es conservaran durant la vida adulta. També es necessita l'amic o amiga íntims, a qui pot confiar tot el que sent i vol. Poques persones li mereixeran aquesta consideració.
5. Apareixen les colles d'amics. La colla és un grup petit amb els que es té contacte quasi a diari. La penya està formada per vàries colles, que s'ajunten per muntar festes, reunions... la qual cosa permet que es barregin colles de nois i de noies, i ampliar el cercle de relacions.

El grup d'amics i companys constitueix per a ell un gran punt on recolzar-se. Busca en ells comunicació, suport, alliberació, reducció de tensions íntimes. Influeix en la seva manera de vestir, la música que escolta, el que li agrada llegir... No deixarà, tanmateix, de rebre la influència familiar, encara que de vegades rebutgi la manera sobreprotectora com aquesta es manifesta.

Les relacions amb els adults són ambivalents. En ocasions s'oposa a l'adult, i altres vegades l'imita, ja que necessita models en una època en què ha d'afirmar la seva personalitat. Creix la capacitat crítica enfront dels pares. Els educadors equilibrats i democràtics influiran positivament sobre la manera de pensar i actuar de l'adolescent. Per contra, aquells massa rígids i inflexibles seran criticats amb duresa i rebran una oberta oposició.

La vida afectiva fluctuarà entre un clar retraïment (aïllament personal, recerca de la intimitat) i la seva tendència generosa de relacionar-se amb altres.

L'evolució en aquest camp és la següent: quan encara és un nen, viu en un món on ell és el centre de tot. Amb el pas dels anys, supera aquest egocentrisme; al principi es tanca en sí mateix, i més tard, comença a reconèixer al seu voltant les persones i el món, i surten en ell interessos socials, culturals, sexuals, vocacionals... Quan té 10 o 12 anys manifesta certa oposició envers el sexe contrari (les colles són d'un sol sexe). Però als 14 o 16 anys ja li agrada sortir amb grups barrejats de nois i noies; és possible que dins d'aquest grup trobi parella, i alguns, un cop aparellats, comencen a independitzar-se.

Quan encara era un nen, la família i l'escola constituïen els únics grups de referència. Però ara que és un adolescent, augmenten considerablement els espais on pot tenir intercanvis o relacions socials, i per una altra banda, es debilita enormement la referència a la família. L'emancipació respecte d'aquesta és el tret més destacat de la nova situació social de l'adolescent; però és necessària perquè assoleixi l'autonomia personal.

El preadolescent era individualista, buscava només aquelles persones que pensaven com ell. Ara a l'adolescència, s'obre a les influències més diverses. Són importants en aquesta etapa les bones companyies, que ofereixin un bon model.

Presenta interessos socials. És l'edat de l'entrega i la generositat. Participarà en els moviments associatius juvenils i es veurà involucrat en tot tipus de revoltes socials.

El temps que comparteix amb els seus amics augmenta durant l'adolescència. Se sent més comprès i acceptat per ells, i dedica cada vegada menys temps als pares i a la família.

Les amistats de la infància es basaven en les activitats comunes; en canvi, a l'adolescència, les amistats comparteixen activitats però també una similitud d'actituds, valors, lleialtat i intimitat.

Entre les noies, les converses íntimes, amb un alt grau de revelacions personals, l'ajuden a desenvolupar i explorar la seva identitat, com també la seva sexualitat i els sentiments que aquesta desperta en ella.

Les amistats dels nois no solen ser tan íntimes com les de les noies. En els grups de nois es reforça el valor de cada un a través d'accions i actes, més que no pas de revelacions personals.

Els nois desenvolupen la intimitat personal més lentament i més tard que les noies. Les noies busquen abans que els nois la intimitat amb algú del sexe contrari. A mesura que s'intensifiquen les relacions amb companys de l'altre sexe, decreix una mica la relació amb els del propi sexe.

Temes concrets dels adolescents

Moviment vers la independència:

- Té problemes d'identitat.
- Es sent estrany o avergonyit amb sí mateix o amb el seu cos.
- Quan pensa sobre ell mateix hi ha dies que té unes altes expectatives mentre que altres té un pobre concepte propi.
- Es nota l'influència dels amics en la seva manera de vestir i els seus interessos.
- Té un humor variable i canviant.
- Ha après a parlar i expressar-se millor.
- Té menys demostracions d'afecte amb els pares; ocasionalment es posa grogler.
- Es queixa de que els pares s'interposen en la seva independència.
- Té tendència a retornar al comportament infantil, particularment quan es troba sota molt d'estrès.

Interessos futurs i canvis cognoscitius:

- S'interessa molt pel present i poc pel futur.
- Augmenten els interessos intel·lectuals.
- Adquireix una major capacitat per al treball físic i mental.
- Augmenta la capacitat per pensar de manera abstracta.

Sexualitat:

- Mostres de timidesa, vergonya i modèstia.
- Les noies es desenvolupen físicament abans que els nois.
- Major interès en el sexe oposat.
- Moviment vers l'heterosexualitat amb pors de l'homosexualitat.
- Preocupació en relació al seu atractiu físic i sexual en comparació amb els altres.
- Freqüents canvis de relacions.
- Preocupació de si és normal o no.

Moralitat, valors i direcció pròpia:

- Posa a prova les regles i els límits.
- Desenvolupa els ideals i selecciona models de comportament.
- És més conscient de les coses.
- Experimenta amb el sexe i les drogues.

Com millorar l'autoestima de l'adolescent

L'autoestima és la imatge que tenim de nosaltres mateixos. En els nens l'autoestima encara s'està formant. Els esdeveniments positius reforcen en ell l'autoestima positiva i els fracassos activen la negativa. El fet de sentir-se estimat i respectat pels seus pares i la gent del seu entorn és molt important per al desenvolupament d'una autoestima positiva.

L'autoestima dels adolescents es veu afectada positivament o negativa segons els comportaments que veu al seu voltant: pares, professors, amics... Els pares i educadors hem d'encoratjar en ell el valor, la responsabilitat i la independència, i evitar la crítica destructiva.

Els elogis, retrets, mirades, estímuls, càstigs... li transmeten missatges positius o negatius, segons la forma o intenció amb què siguin transmesos. Aquests missatges seran portadors de sentiments de seguretat, acceptació, afecte; o pel contrari, de rebuig, inseguretat, desconfiança o desànim.

A continuació es presenten accions que poden afavorir a que els adolescents desenvolupin una bona autoestima:

1) *Elogiar i no ridiculitzar*

A aquesta edat necessita que se li reconeguin les petites coses que fa diàriament i que de vegades ens passen desapercebudes als adults.

Tanmateix, hem d'evitar l'elogi excessiu. L'elogi ha de ser sincer, sense exageracions i destinat a aquells comportaments que volem augmentar (si una cosa ja l'està fent bé no cal que li anem recordant contínuament com de bé actua).

2) *Descobrir les seves qualitats*

Nosaltres veiem les bones qualitats dels nois i en canvi ells mateixos de vegades no se n'adonen d'aquestes, potser perquè mai s'han parat a pensar-hi. Són molts els que creuen que sempre fan les coses malament. Hem de fer que valorin totes les coses que saben fer bé, donar-los l'oportunitat de posar-les en pràctica, i estimular-los per adquirir noves habilitats.

3) *Dir coses agradables de nosaltres mateixos*

Si estem satisfets i orgullosos d'alguna cosa, no és dolent que ens ho diguem a nosaltres mateixos; així reforcem la nostra autoestima. Si el noi veu que nosaltres ho fem, aprendrà a fer-ho ell també.

4) *Millorar la seva imatge personal*

L'aparença personal és important per a estar a gust amb un mateix. No hem de valorar les persones per la seva aparença física, és cert, però això tampoc vol dir que haguem de descuidar la nostra imatge. Cal ensenyar-los normes sobre higiene personal, neteja, vestit, aspecte exterior... explicant-los com una bona imatge pot millorar les relacions socials amb els altres.

Durant l'adolescència les glàndules sudorípares es tornen més actives, i la composició de la suor és diferent a la d'un nen petit, per la qual cosa la suor comença a fer olor. És important, en aquest moment, acostumar-los a dutxar-se diàriament, així com a netejar-se a fons la cara per evitar al màxim l'aparició de l'acne.

5) *Millorar altres comportaments*

Millorant el comportament també pot millorar la relació amb altres persones, la qual cosa el farà sentir més a gust.

6) *Acceptar tothom tal com és*

Cadascú de nosaltres és diferent dels altres. Podem ser alts o baixos, guapos o lletjos, panxuts o prims, tranquils o nerviosos, molt intel·ligents o poc. Cadascú té la seva manera de ser, i hem d'acceptar-la.

7) *Ajudar-lo a tolerar frustracions*

No sempre aconseguim el que volem, i això no ha de ser motiu d'infelicitat ni d'alteració del nostre comportament. No s'ha de desanimar o deprimir si no aconsegueix una cosa que desitjava.

8) *Ensenyar-lo a sentir-se orgullós dels seus èxits*

La satisfacció per un mateix i pels propis èxits augmenta l'autoestima. Expressant aquests sentiments de vàlua personal l'adolescent pot sentir-se més segur d'ell mateix, i això afavorirà que faci amics amb més facilitat.

9) *Ensenyar-lo a identificar les seves emocions i sentiments*

Les emocions de vegades ens poden impedir actuar fent servir la raó. Reconèixer que actuem sota la influència d'aquestes emocions no sempre és fàcil. Hem d'ensenyar als adolescents a ser conscients de les seves emocions.

10) *Valorar les seves opinions*

Les seves opinions i idees han de ser escoltades. Hi podem estar d'acord o no, però com a mínim les hem de prendre en consideració; ell ha de saber que se'l té en compte.

11) *Fer que se senti un membre important de la família i del grup*

Els fills són membres importants de la família, i s'ha de notar escoltant-los, fent-los participar en les decisions, demanant la seva opinió, valorant les seves aportacions... Exactament igual quan estigueu al cau: heu d'escoltar i tenir en compte l'opinió de tothom.

12) *Comunicació fluïda*

Una bona comunicació és fonamental. Hem de trobar temps per parlar amb ells, no per interrogar-los ni controlar-los, sinó per mantenir converses amigables sobre temes d'interès comú.

13) *Celebrar els seus èxits*

Aprovar un examen, fer un bon treball, ser felicitat pel professor, guanyar un partit o una cursa, obtenir un premi en un concurs, fer nous amics, anar d'excursió... És una bona ocasió per felicitar-lo per l'èxit aconseguit, tot reconeixent els seus mèrits, la capacitat, la imaginació, l'esforç i l'interès. Això el farà molt feliç i enfortirà la seva autoestima.

14) *Evitar la sobreprotecció*

De vegades oferim una ajuda excessiva als nois, o encara pitjor, els hi donem tot fet. Els nois o noies sobreprotegits no tenen iniciativa, necessiten contínuament que algú els hi digui què han de fer i com. Una mica d'ajuda està bé, però sense passar-se, perquè cal que aprenguin a espavilar-se; fins i tot els nois que pateixen alguna deficiència o malaltia.

15) *Els adults hem de ser bons models d'autoestima*

Els adults som el mirall on ell es reflexa. Confia en nosaltres per donar-li seguretat, protegir-lo de les seves pors, i ajudar-lo a solucionar els problemes. Ens ha de veure segurs de nosaltres mateixos, per tal de sentir-se segur ell.

16) *Mostrar flexibilitat*

Quan establim normes, que siguin les apropiades perquè tothom les compleixi i que ajudin a proporcionar un bon ambient. I que no ens manqui mai la flexibilitat davant les normes, si hi ha una causa justa.

17) *Conèixer bé l'ambient dels adolescents*

L'ambient en què es mouen els adolescents els influeix notablement. No està de més conèixer-lo i fins i tot tenir-hi relació.

18) *Dedicar-li el temps necessari*

Al llarg del dia, cal trobar moments en què puguem tenir una comunicació fluïda i afectiva amb ell, si veiem que ens ho demana. Així veurà que ens interessem per ell. Necessita aquesta atenció per sentir-se segur.

19) *Fomentar que es relacioni amb grups*

Els pares han de fomentar que el noi o la noia es relacioni amb grups juvenils com ara associacions lúdiques o esportives, agrupaments escoltes, esplais, etc.

Així potencia els vincles amb adolescents de la seva edat; el sentiment de vinculació a un grup li dóna seguretat. És una bona manera de reforçar l'autoestima.

20) *Fomentar la seva creativitat*

És bo realitzar activitats que estimulin el seu sentit creatiu i l'ús de la imaginació. Podeu fer tallers i manualitats, dibuixar un còmic, inventar un conte, una obra de teatre...

21) *Ajudar-lo a proposar-se metes*

Per arribar a aconseguir alguna cosa, és bo d'anar-se plantejant metes intermèdies que ens ajudin a arribar, pas a pas, fins a l'objectiu final.

22) *Interessar-se per la seva vida escolar*

Durant les moltes hores que l'adolescent passa a l'escola passen coses que afecten positivament o negativa al desenvolupament de la seva autoestima. No està de més interessar-nos pels seus estudis i per les relacions que té amb els seus companys.

En alguns treballs de l'escola pot ser que tingui dificultats. Hem d'ensenyar-lo a pensar en positiu; els pensaments i comentaris de caràcter negatiu no l'ajudaran, només serviran per desmoralitzar-lo.

Per altra banda és bo reconèixer i felicitar-lo pels seus èxits escolars.

23) *Fomentar l'autonomia personal*

Els nois i noies han d'aprendre a cuidar d'ells mateixos, i per això els hem d'ensenyar les habilitats i coneixements que necessiten, i fomentar que els puguin posar en pràctica. Això inclou habilitats tècniques, organitzatives, la capacitat de planificar projectes, l'habilitat de relacionar-se amb les persones, de parlar en públic, etc. També a coneixements d'urbanisme, i fins i tot a hàbits alimentaris, higiènics o de salut.

8.4.3. Àrees de treball

Hàbits

Els P/C han de tenir assolits els hàbits higiènics bàsics. Es vetllarà perquè hi hagi espais i mitjans perquè els puguin desenvolupar.

Dins de les activitats del cau es procurarà que hi hagi un cert ordre i neteja (rentar plats, campament endreçat...).

El menú de campaments el fan els P/C conjuntament amb els caps procurant que s'adapti al màxim a la tipologia de campaments i sigui equilibrat. Els caps vetllaran perquè els nois i noies mengin un mínim (analitzar possibles casos de trastorns alimentaris).

Els caps han de garantir que hi hagi un mínim d'hores de descans tot i que es responsabilitzarà als P/C d'aprofitar-les i valorar-les. Es serà més estricte en situacions de ruta.

Campisme

- **Motxilla/tendes/material:** Es farà èmfasi en com han de portar la motxilla i també com l'han de fer segons característiques de l'excursió o campaments. En casos de ruta saber mantenir una relació adequada de pes-força-utilitat. Els P/C seran responsables de tot el seu material (tendes, fogonets...) assegurant-nos que se'n fa un ús adequat i ensenyant tot el que encara no sàpiguen fer (canviar càrrega de gas...).
- **Caminar:** La ruta a P/C té més importància i més dificultat que en les unitats anteriors. La preparació i el desenvolupament serà conjunta entre caps i nois/es, però els caps han de fer valer la seva experiència fent veure el que és més adequat en cada moment. En totes les rutes i excursions cal ensenyar i transmetre als P/C com caminar, viure i gaudir de la natura. És responsabilitat dels caps anar un al davant i l'altre al darrera del grup quan es camini mantenint el grup unit tenint en compte els diferents ritmes dels P/C, però fent-ho explícit als nois i noies perquè adquireixin també l'habilitat.

- Orientació: Han de ser capaços de portar el ritme d'una ruta o excursió fent servir les tècniques bàsiques d'orientació (mapa i brúixola), amb l'ajuda i supervisió dels caps. Davant possibles situacions de risc són els caps els que han de mantenir-se fermes i tranquils transmetent aquesta sensació als P/C.
- Instal·lacions: Els P/C han de saber quines són les instal·lacions bàsiques per a un campament i fer-ne un ús adequat. Es promouran les tècniques bàsiques perquè ells mateixos les sàpiguen construir.

Economia

La gestió de l'economia de la unitat està en mans dels caps (llibreta de l'entitat bancària), però els P/C en tot moment han de tenir coneixement de quants diners han produït i decidir en que volen invertir-los. Els comptes dels seus diners sí que els porten els nois i noies (es pot penjar un full amb les entrades i sortides que tenen), però no cal que quadri amb el balanç econòmic de la unitat ja que no són ells els que gestionen la totalitat dels diners.

Els extrajobs tenen importància ja que ajuden a finançar els projectes de la unitat que solen ser de cost més elevat que en unitats anteriors, però en cap moment s'ha de convertir en l'objectiu únic de la unitat i cal que vagi acompanyat de la reflexió sobre la necessitat dels diners, la mesura i l'objectiu del guany. El tema del pot setmanal és decisió dels P/C, igual que la seva gestió.

S'intentarà equiparar el preu de les excursions i es transmetrà als P/C que en les excursions deficitàries per falta d'assistència no esperada es cobrirà el dèficit amb els diners de tots els P/C.

Projecte

Els P/C han de, per ells mateixos, saber adequar el projecte a les seves necessitats i interessos.

Durant el procés de tria, planificació i realització els nois i noies porten el pes important amb l'ajuda dels caps. Les revisions han de ser reflexives i autocrítiques buscant el perquè del que ha sortit bé i el que no. Cal que aprenguin a fer una bona planificació del projecte sabent en quin punt estan i en quin haurien d'estar.

És important el treball en petits grups durant tot el curs per poder facilitar l'agilitat, eficàcia i convivència, ja sigui per equips o comissions (ho decideixen els P/C) però evitant grans desequilibris. Cal que hi hagi proximitat d'un cap a cada petit grup.

Els caps, tot i l'autonomia de gestió dels P/C, han de tenir la capacitat de reconduir propostes, maneres de treballar, situacions conflictives i facilitar el treball dels nois i noies perquè el projecte es pugui dur a terme amb èxit.

Descobertes

Les descobertes a P/C han de tenir un caire més reflexiu i no tant de joc com a les unitats anteriors. Per això és necessari que hi hagi descobertes preparades pels caps, tot i que es poden seguir realitzant de manera lúdica.

Les descobertes han de dur-se a terme en tots els espais on són partícips els P/C i no només en excursions i campaments. Descobertes del barri, la ciutat i dels recursos i necessitats que podem trobar-hi.

Raid

El raid a P/C s'entén per una banda com un moment de reflexió personal, d'equip i d'unitat, i per altra com un espai de màxima llibertat on els P/C han d'autogestionar-se el temps i les situacions. Aquesta llibertat no ha d'anar en detriment de la feina a fer, cal que siguin els caps qui ho facin veure als nois i noies a través de xerrades sobre el raid, trobades amb caps d'equip...

Sempre que es pugui el raid serà amb una nit fora i se li donarà, en la mesura del possible, el caràcter de supervivència que li pertoca.

L'equip de caps ha de garantir la seguretat i la integritat dels P/C durant el raid dissenyant adequadament l'activitat i tenint en compte la destinació, mitjans, menjar...

El carnet de raid, preparat pels caps, ha de servir per facilitar el treball de les reflexions i revisions. Pot tenir moltes formes diverses, però sempre intentant que sigui amè i significatiu.

L'estona del raid dels nois i noies ha de servir als caps per fer també la seva revisió per poder participar activament i com un més a la revisió del raid i del carnet.

Sanitat

- **Farmacíola:** Ha d'estar adequada a la unitat. Tot i que els P/C coneixeran el contingut de la farmacíola i podran participar en la seva elaboració, aquesta ha de ser gestionada pels caps i ser-hi presents quan algú l'utilitzi. Els nois i noies amb medicació pròpia se la podran autoadministrar, però sempre amb el coneixement i supervisió d'un cap.
- **Primers auxilis:** Cal donar eines bàsiques perquè els P/C puguin reaccionar davant de certes situacions. No cal que coneguin grans conceptes de cura, però sí com actuar davant d'un accident. Una bona manera de transmetre aquest coneixement és amb un bon exemple per part de l'equip de caps.
- **Prevenió de conductes de risc:** El tabac es permet sempre i quan no interfereixi a les activitats, però en cap cas s'incita al consum, al contrari, s'informa dels perjudicis que comporta. Els P/C han de ser conscients que sempre que els pares i mares demanin transparència no se'ls amagarà informació. Es prohibeix el consum d'alcohol com a costum, es podrà permetre en ocasions especials i de forma molt moderada amb la supervisió dels caps. El consum de drogues està totalment prohibit ja que és il·legal, si es veuen evidències de consum s'actuarà en conseqüència tenint en compte la droga i l'abast de la situació. Pel que fa el tema de la sexualitat cal tractar-lo amb naturalitat i sense prejudicis, cal treballar la prevenió d'embarassos no desitjats i de malalties de transmissió sexual, cal transmetre la importància del respecte cap a les altres persones i les seves opcions i la necessitat de mantenir relacions sanes i sense pressions.

Carta d'unitat

És la formalització del compromís general que es pren envers la mateixa unitat i el curs.

Generalment es fa a principi de l'any. En aquesta hi entren les pautes de convivència, conducta i regulació de la seva relació com a membres de la unitat.

Pot ser proposada pels caps i/o pels P/C, però en cap cas ha de ser imposada. Pot tenir moltes formes i no cal que sempre sigui explícita.

Reflexió personal

A P/C la importància de la reflexió creix en relació a les unitats anteriors, es pot anar més enllà i ocupar més espais. L'objectiu principal és aconseguir que els P/C creixin com a persones, siguin crítics i es creïn una opinió davant de tot allò que passa al seu entorn.

- **Bones nits:** És l'espai de reflexió que conclou el dia, es pot fer a través d'un text, cançó... Els preparen els P/C individualment o per comissions o els caps. Pretén fer reflexionar a la unitat sobre temes diversos, però propers als nois i noies (notícies d'actualitat, text sobre la vida, temes concrets de la seva etapa evolutiva...). S'ha de procurar que sigui un espai on els P/C no es sentin cohibits o obligats a expressar la seva opinió. Però de la mateixa manera els caps han de buscar estratègies per motivar la participació de tothom.
- **Compromís:** És un moment de reflexió personal individual i no extern. Els P/C senten la necessitat de millorar individualment i dipositen aquesta inquietud i compromís a la unitat. La dimensió del compromís no abarca només l'espai del cau, sinó que va amb el dia a dia de la persona tant dins com a fora de l'Agrupament. Cal fer un treball previ amb el compromís per tal que els nois i noies el visquin com una eina útil per a ells mateixos, hi trobin un sentit i se'l sentin proper, cal desmitificar i treure la por que a vegades els genera exposar-se davant del grup. Aquest treball previ s'ha de construir al llarg del curs donant protagonisme a l'experiència dels iguals i facilitant que siguin ells mateixos els qui facin la transmissió del concepte global de compromís. El compromís és un acte totalment revisable i renovable que no s'acaba ja que la persona va creixent i ha d'anar afrontant reptes nous.
- **Cerimònia/Consell:** El Consell d'Honor és la reunió on es treballa la revisió del compromís i l'entrada de noves promeses i compromisos. Està format per la gent que ja té el compromís i per l'equip de caps; posteriorment s'hi uneix la gent que el fa en aquests moments. El Consell ha de ser un òrgan assembleari on la conducció no la porta exclusivament l'equip de caps, tot i que aquests són els responsables de preparar-lo a nivell logístic. El Consell ha de ser un espai amb transparència i sense elitisme, tenint en compte que la gent que no en forma part també pugui estar fent paral·lelament un treball personal de progrés personal.

- Altres: La reflexió personal no només ha d'estar present en els espais institucionalitzats citats anteriorment, sinó que se n'han d'anar trobant altres en activitats dirigides (xerrades, debats, reflexió per grups...) i en la vida quotidiana.

Descoberta de l'escoltisme

A P/C ha d'estar assolit el coneixement de la nomenclatura, la simbologia i l'Agrupament en general.

La mateixa forma de treballar a la unitat (projecte, petit grup, compromís, reunions assembleàries, natura, campisme, raid...) ja porta als P/C cap al descobriment de l'escoltisme i l'estil de vida i treball que aquest proposa.

A nivell d'interacció amb altres escoltes i guies, els P/C disposen d'activitats on poden relacionar-se i compartir experiències (macros, 12 hores, campaments fora de Catalunya...).

8.4.4. Objectius generals

- Adquirir la pròpia gestió dels hàbits bàsics (higiene, alimentari, son...).
- Viure, aprendre i gaudir de la natura i la muntanya.
- Tenir una economia pròpia amb sentit i utilitat.
- Fer partícips als P/C de la construcció de totes les parts dels projectes.
- Donar un caire social i reflexiu a les descobertes.
- Viure un raid significatiu, gaudint de les llibertats que ofereix i complint amb els deures.
- Prevenir conductes de risc pròpies de l'edat i actuar en conseqüència.
- Promoure pautes de convivència interna pel bon funcionament de la unitat.
- Promoure la reflexió personal i crítica davant de tot allò que els envolta.
- Treballar el compromís com una eina útil, significativa i de cohesió.

8.5. TRUC

8.5.1. Descripció de la unitat

Nom: TRUC (Tots a la Recerca d'Un Compromís).

Edats: Nois i noies de 17 i 18 anys.

Simbologia: Camisa verda i fulard groc i negre.

Lema: Sempre a punt i servei.

Petit grup: Normalment no se'n fa servir, però si n'hi ha s'anomena Clan.

Projecte: S'anomena projecte, descoberta o acció de servei.

Nom de la promesa: Investidura.

Nom del consell: Consell d'Honor.

Insígnia: No n'hi ha.

Equip educatiu: Animadors.

8.5.2. Etapa evolutiva dels nois i noies de la unitat

Als **17 anys**, els joves encara estan a les fases finals de **L'ADOLESCÈNCIA** (consultar etapa evolutiva de P/C) tot i que hi ha qüestions que ja han canviat i que es presenten a continuació:

Moviment vers la independència:

- Funciona amb major independència. És més autònom.
- Té un sentit d'identitat pròpia més ferm i cohesionat.
- Examina les seves experiències internes.
- Assoleix l'habilitat de pensar en las conseqüències de les seves idees.
- És més capaç de posposar la gratificació o la satisfacció personal.
- Disminueixen els conflictes amb els pares.
- Augmenta l'estabilitat emocional.
- Creix la seva preocupació pels altres.
- Permet a les amistats que continuïn essent importants i ocupin el lloc apropiat entre tots els seus altres interessos.

Interessos futurs i canvis cognoscitius:

- Els hàbits de treball es fan més definits.
- Augmenta l'interès pel futur.
- Dóna major importància al paper que hom juga a la vida.

Sexualitat:

- Sentiments d'amor i passió.
- Relacions més serioses.
- Ferm sentit de la seva identitat sexual.
- Augmenta la capacitat de sentir un amor tendre i sensual.

Moralitat, valors i direcció pròpia:

- Major capacitat per establir les seves pròpies metes.
- Interès en el raonament moral.
- Capacitat per fer ús de la intuïció.
- Major èmfasi en la seva dignitat i amor propi.
- Les tradicions socials i culturals tornen a guanyar importància.

A partir dels 18 anys, si el noi o noia ha adquirit la suficient maduresa, es considera que entra en una nova etapa de desenvolupament: **LA JOVENTUT**.

La joventut és l'etapa en què la persona es troba més tranquil·la en relació al que va ser la seva adolescència, tot i que encara no ha arribat a l'equilibri de l'edat adulta. El jove és capaç d'orientar la seva vida i d'anar integrant tots els aspectes de la seva personalitat.

En el camp del coneixement, el jove és més reflexiu i analític. És la millor època per l'aprenentatge intel·lectual, perquè el pensament ha aconseguit frenar cada cop més els excessos de la fantasia i és capaç de veure més objectivament la realitat. Té idees i iniciatives pròpies, però no deixa de ser un idealista; els seus ideals comencen a aclarir-se. D'aquí surt el desig de comprometre's.

En l'aspecte moral, els valors comencen a tenir una jerarquia (dóna més importància a uns valors que a d'altres), destacant per damunt el valor de la justícia. És capaç de distingir allò urgent d'allò

important. Rebutja la imposició, no amb agressivitat, sinó amb una sana rebel·lia. Assumeix una consciència pròpia dels seus actes i els dóna el valor moral que els correspon.

El seu desenvolupament pot acabar en l'autonomia i aleshores sabrà integrar a les seves conviccions personals els valors presentats per la societat, la religió, el grup, i l'ambient de treball.

Però també pot acabar en la dependència, i aleshores serà arrossegat pels altres, deixant-se emportar, canviant d'opinió amb facilitat, i enfonsant-se davant les dificultats.

En l'àmbit vocacional, és el moment en què el jove s'orienta vers una professió i concreta un projecte de vida. Aquest projecte és el conjunt de valors en què creix, el que li dóna una orientació a la pròpia vida i al seu futur.

Vida afectiva i sexual: mirant enrere, el jove se'n riu dels seus fracassos sentimentals, perquè comença a descobrir el que realment és l'amor. Els nois, que abans valoraven a l'altre en funció del seu físic o de determinades qualitats, ara necessiten estimar a una sola persona amb qui projectar posteriorment una comunitat de vida.

Les noies deixen de somiar en el seu príncep blau, per acceptar a un noi tal com és, i iniciar un diàleg d'amor autèntic.

L'amor ja no és per ell o per ella un simple passatemps, una necessitat social, una fugida o una compensació, sinó un compromís seriós i respectuós amb la persona que estima. Tot això implica que el jove és ja amo de sí mateix, controla els seus impulsos i sap conduir-se oportunament.

Socialització: davant dels altres, el jove actua responsablement, és a dir, que fent ús de la seva llibertat és capaç de respondre dels seus actes, de tenir consciència del que diu i fa. Per altra banda el jove assumeix la vida com a tasca, és conscient de la seva solidaritat amb els demés, està disposat a entregar-se per ajudar als altres i està obert a noves responsabilitats.

El jove va acabant d'emancipar-se de la família mentre que s'obre cada cop més a múltiples relacions socials.

Descobreix les ideologies, i es pot orientar per un ideari polític.

Desenvolupament espiritual: en el jove es produeixen transformacions profundes en el pensament espiritual. És capaç d'opinar sobre la religió i transcendència amb arguments motivadors i millor

fonamentats. També pot accentuar la crítica sobre determinades formes institucionals que percep com a oposades als ideals.

Són freqüents en aquesta època els dubtes transcendentals, el jove busca una veritat més gran, desenvolupant i acomodant millor les seves creences. El treball espiritual en aquesta edat ajuda a refermar els valors, adquirir seguretat en ells mateixos i confiança en les seves possibilitats.

8.5.3. Àrees de treball

Hàbits

Els hàbits d'higiene personal, alimentaris, de son, d'ordre i neteja de l'espai comú han d'estar assolits.

Campisme

- Motxilla/ tendes/material/instal·lacions: Fer-se la motxilla segons les característiques del campament; muntar, desmuntar i mantenir netes les tendes; fer instal·lacions i utilitzar correctament el material general de campisme ha d'estar assolit.
- Caminar: Els trucaires han de ser conscients de la resistència física individual i del grup. Han de saber preparar una ruta i una excursió amb tot el que això comporta (factors meteorològics, temporalització, períodes de descans, menjar i beure).
- Orientació: Els trucaires han de saber orientar-se correctament amb o sense eines segons la situació, han d'haver assolit els coneixements en etapes anteriors i a Truc poder-les utilitzar autònomament.

Economia

Els trucaires han de saber estalviar i administrar-se els diners.

Han d'assolir autogestió econòmica (posseir els diners, gestionar-los, utilitzar llibreta d'entitat bancària, utilitzar graelles...).

Han de saber fer pressupostos ajustats a la realitat i balanços.

Han de saber com guanyar diners per assolir un objectiu que ho requereixi sense avarícia (exemple extrajobs).

Projecte

Els trucaires a final de curs han de saber dur a terme totes les fases d'un projecte (tria, preparació, realització i revisió) de manera autònoma.

Això implica un treball gradual durant el curs dels animadors amb els trucaires en quant a anar delegant responsabilitats tant organitzatives (burocràcia, eines de treball, economia...) com de dinamització.

El trucaire també s'ha de fer seu el projecte educatiu que es pretén a la branca sent conscient de perquè fan cada cosa i a quin objectiu respon. Per exemple donar sentit educatiu al dossier de campaments i no només un sentit organitzatiu. Es fa als trucaires partíceps de la creació dels objectius.

La metodologia del projecte a Truc ha de partir d'una idea extreta d'un consens de la unitat. La preparació, en cas que sigui necessari per dinamitzar o agilitzar el procés, es pot fer per comissions que treballin independentment i que culminin en una posada en comú. La responsabilitat de la realització del projecte, així com la revisió, és dels trucaires sempre tenint en compte el recolzament dels animadors que variarà segons el moment del curs.

El paper dels animadors serà com el d'un més dins la unitat formant part activa del projecte però sempre mantenint una actitud de suport més que portant la iniciativa, oferint alternatives, diferents punts de vista i vetllant per la salut del grup.

Descobertes

A Truc s'ha d'haver assolit un descobriment de l'entorn més proper (barri, ciutat, país), per tant la finalitat passa a ser formar part activa d'aquest entorn oferint la possibilitat de fer servei i/o conèixer més profundament realitats concretes.

Raid

El tipus de raid què es pugui fer a Truc dependrà del número de nois i noies que hi hagi a la unitat i del que es vulgui treballar.

Així poden ser raids individuals o per parelles si l'objectiu és trobar un espai de reflexió personal i de revisió, o per petits grups que permetin treballar a part de la convivència aspectes de la metodologia escolta com poden ser l'orientació, supervivència, descoberta...

El carnet de raid dependrà de l'objectiu del raid i queda en mans dels trucaires decidir si és necessari així com l'estructura que ha de tenir.

Sanitat

- Farmaciola: Gestió, utilització i manteniment a càrrec dels trucaires sota la supervisió dels animadors.
- Primers auxilis: Mantindre coneixements bàsics adquirits a unitats anteriors a través de xerrades i activitats. Es poden facilitar més coneixements relacionats amb les primeres cures, mesures preventives i reaccions adequades davant d'accidents freqüents.
- Prevenció de conductes de risc: El tema del tabac, alcohol i drogues cal tractar-lo amb naturalitat i obertament des d'una visió que no parteixi del judici moral sinó de la informació i l'intercanvi d'opinions. Els trucaires han de tenir l'oportunitat d'expressar-se amb sinceritat i establir, si cal, un pacte amb els animadors de consum responsable sempre i quan no interfereixi a l'activitat i respecti la postura de tothom. Les drogues il·legals no estan permeses dins de l'Agrupament. Pel que fa al tema de la sexualitat la naturalitat a l'hora de tractar-lo ha de ser la mateixa, la prevenció d'embarassos no desitjats i de malalties de transmissió sexual ha d'haver estat treballat a P/C i reforçat a Truc, on es treballarà també la igualtat sexual, el respecte a les opinions de cadascú eliminant prejudicis i potenciant la llibertat d'elecció. També cal vetllar per les relacions sanes a nivell emocional i interpersonal.

Carta d'unitat

A Truc no es fa carta d'unitat pròpiament dita sinó que els trucaires participen directament en l'elaboració i revisió dels objectius d'unitat. És a dir, ells mateixos estableixen quines són les seves necessitats i interessos.

Reflexió personal

- **Bones nits:** Els trucaires decideixen quin tipus de moment volen crear amb el bona nit, tenint en compte que ha de ser un espai seriós i amb contingut. La preparació ha d'anar a càrrec dels trucaires o dels animadors com un més del grup.
- **Consell/compromís:** A Truc no es segueix l'esquema de Consell ni de promesa de les altres unitats, però no per això deixa de ser un espai i un moment transcendent. Es treballa a nivell de tota la unitat donant importància tant al grup com a la persona que està creixent i començant a incidir a la societat. S'intenta trencar amb les revisions pautades amb la finalitat de treballar necessitats de cada noi i noia i del grup i no per rutina. Es pot assumir un compromís individual i/o de grup si hi ha necessitat.
- **Cerimònia:** Es dóna la possibilitat als trucaires de triar si fer o no cerimònia i com dur-la a terme.
- **Altres espais:** A part d'aquests moments concrets a Truc es donen altres espais de reflexió personal com poden ser activitats destinades a parlar d'un tema expressament preparades tant pels trucaires com pels animadors segons les inquietuds, interessos o necessitats de la unitat. També en la mateixa quotidianitat els trucaires han de trobar un ambient favorable per poder xerrar de les seves inquietuds obertament i trobar en la unitat un espai de suport.

Descoberta de l'escoltisme

El nivell de descoberta dels trucaires dins de l'Agrupament és més a nivell de funcionament intern i mètode de treball ja que es dóna per assolit el coneixement estructural del mateix.

A nivell d'escoltisme els trucaires s'han de familiaritzar amb els conceptes propis de la metodologia escolta (per exemple progrés personal, rínxol, dossier, treball en petit i gran grup, compromís...) així com amb els aspectes més tradicionals (per exemple l'estructura d'un campament, les descobertes...). A més a més els trucaires han de saber que pertanyen a un Moviment i el que això suposa, han d'establir contacte directe amb ell i no a través dels animadors (per exemple signar dossier amb adjunts, participar a taules de Truc, recerca d'informació o material que pot proporcionar el Moviment...).

8.5.4. Objectius generals

- Conèixer les capacitats i les limitacions tant d'un mateix com del grup i actuar amb conseqüència.
- Desenvolupar les eines necessàries per ser autònom al medi natural i urbà.
- Saber gestionar autònomament l'economia de la unitat.
- Dur a terme un projecte seguint tots els passos del rínxol sense la intervenció directe dels animadors.
- Assumir l'organització i la dinamització de tot el que es fa com a unitat.
- Ser conscients que formen part d'un projecte educatiu.
- Vetllar, els propis trucaires, per un consum responsable.
- Crear un espai obert de diàleg on els trucaires puguin tenir llibertat d'expressió amb respecte mutu.
- Fer objectius d'unitat i de campaments sent capaços de detectar abans les pròpies necessitats i interessos.
- Crear moments de reflexió tant individuals com grupals.
- Formar part activa de la societat (sent conscients, movent-se per inquietuds personals, tenir esperit crític i constructiu, ganes de transformar...).
- Conèixer el funcionament intern de l'Agrupament i de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya i mantenir-hi contacte directe.
- Familiaritzar-se amb conceptes de la metodologia escolta.